

Szerkesztőség
 Arad, Acsev-palota.
 Kiadóhivatal:
 Bulv. Regele Ferdinand 22.
 (József főherceg-ut.)
 (Aradi Nyomda Vállalat.)
 Sürgőnycim: Közlöny, Arad.
 Telefonszám:
 Szerkesztőség és kiadóhivatal
 151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELOFIZETES

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egész évre ... 360 Lei.
 Fél évre ... 180 Lei.
 Negyed évre ... 90 Lei.
 Havonta ... 30 Lei.

Hirdetések díjazás szerint
 vétetnek fel.

Megjelenik naponta reggel.

Az új adótörvény.

Irta: Dr. Weil Károly.
 (Első közlemény.)

Kétségtelen az, hogy ma minden téma, mely jobban érdekelt mindenkit, az új adótörvényeknél. A helyes és igazságos megadóztatása a polgárságnak az egyetlen mód, amely a mai tökéletes társadalmi rendben egyedül biztosítja egyrészt a termelés zavartalanosságát, másrészt az állam szükségleteinek kellő kielégítését. Az államháztartás mérlegének egyensúlya sohasem volt oly fontos az állam minden egyes polgára számára, mint ma. — Ha ez a mérleg jelentékenyen passzív, ha az államnak nincsenek meg azok a biztos bevételei, melyekből a mai viszonyok mellett horribilissé vált kiadásait fedezni tudná, előáll a deficit, mely bankjegy inflációra, a valuta leromlására és a drágaság fokozására vezet.

Hogy pedig az államháztartás mérlege a kiadásokkal összhangban tartható legyen és emellett a polgárság köztelherviselésének elve igazságosan és egyenlően legyen keresztülvive, szükséges a helyes és igazságos megadóztatás.

Ebből az ideális szempontokból tekintve a kérdést kétségtelen, hogy leghelyesebb és legigazságo-

sabb volna a kizárólagos egyenes adó rendszer, amelyben mindenki jövedelme arányában venne részt. Ez azonban ma meg nem valósítható. A fogyasztási adók mellett az egyenes adók csak egy kis hányadát képezik az állam összbevételének, az állam — mindenütt az egész világon — görcsösen ragaszkodik a fogyasztási adókhoz, amelyek a háború óta különösen legkiadósabb bevételi források lettek. — Ennek oka abban áll, hogy ezeknél az adminisztrációs költségek lényegesen kevesebbek, mint az egyenes adóknál és főleg az, hogy biztosabban folynak be.

Azént akkor, amikor Románia első generális adótörvényének megvalósításáról volt szó, nem várta senki, hogy az állam egyszerre szakít a fogyasztási adók rendszerével. De azt ellenben méltán vártuk, hogy meg fogja szüntetni egységesévé azt a kiáltó ellentétet, hogy egy és ugyanazon ország területén belül négyféle egyenes adózási rendszer legyen.

És ezeknek a várakozásoknak teljesen megfelelt Bratlanu Vintilla pénzügyminiszter most életbelépő új törvénye.

Ez az új adótörvény az egész országra szóló hatállyal bír. — A lehetőséghez képest az egyszerűséget tartja szem előtt, az adókulcsai nem túl magasak és haladást jelent, mert megtalálják benne az első progresszív kulcsot az összjövedelmi (globális) adónál, amely 10.000 lei évi jövedelemnél 1%, de már 200.000 leinél 4½%. — Ezt a progresszivitást mint biztató ígéretet tekinthetjük a jövőre, hogy egy következő adótörvénynek — amihez a mostani átmenetnek szeretnők tekinteni — alap gondolata fog lenni. Ezt megelőzőleg láttunk már egy kísérletet az egységes adótörvényre nézve, a Titulescu-félet. Ez a törvény ha életbe lépett volna, valósággal szörnyűséget jelentett volna az államra nézve. Meg kellett buknia az egész közvélemény egységes felzudulása következtében, mert minden átmenet nélkül —

— egy olyan komplikált és olyan súlyos rendszert akart meghonosítani, a melyet tisztán az adóspecialisták

sem értették meg soha, azonkívül az adózó biztos tönkremenését idézte volna elő. Nem is szólva arról, hogy a pénzügyi szerveknek minden egyes adózó magánéletébe olyan széles betekintési jogot akart biztosítani, amely alkalmas lett volna arra, hogy Romániát finanszírási államná degradálja le, ahol a polgári szabadságjogok felett egy magasabb fog, a finanszírási jog állt volna.

Ennél sokkal szerencsésebb a Bratlanu-féle törvény. Vintilla Bratlanu volt az első miniszter, aki túlzó egységesítő törekvésekkel szemben meg mertte mondani, hogy az egységesítésre szükség van, de ha Erdélyben olyan régi adminisztrációt vagy törvényt talál, amely a Regatban régi intézményeknél jobb, akkor semmi akadálya sincs annak, hogy az erdélyi törvényből vegye át azt, ami a Regatra nézve hasznos és célszerű. Ezen az alapon módosította a régi alapra való visszatérés által Erdélyben a Titulescu által agyonegységesített pénzügyi adminisztrációt, sőt a pénzügyi törvény intézményét, a mely eddig a Regatban teljesen ismeretlen fogalom volt, erdélyi mintára szervezte meg.

Ez történt az új adótörvénnyel is. A törvény gerince a régi erdélyi adótörvények összefoglalása,

Cserna, vidd el a nőket.

Es itt a Cserna és ez Te vagy. Rohanj, patak, Asszony, maradj!

Vidd szíden Cserna, rossz életem éven, napom halott hetem.

Cserna, szohj és vidd a nőket céddát, büszköt és szeretőket.

Csattogj, patak és vidd a multat, a bánóset, az esett-hultat.

Patak, oerd oiesna arcát a mának képet szíven új asszonyának.

Vidd el a többet, asszony, maradj. (Es itt a Cserna és ez Te vagy.)

(Bain-Heroulane, 1923.)

Fekete Tivadar.

Ezüstlakodalom.

Irta: Kálnoki Izidor.

(A férj lehörpenti feketekávéja utolsó csöppjeit, leveri a hatmut félig elszívott szivarjáról és kényelmesen hátradől. Az asszony vizsga szemekkel kémleli, látszik rajta, hogy valami re készül.)

A férj: Most nem tudom, mi volna okosabb; ha egy félórászkát alszom, vagy ha egy órára átszaladok a káoszínóba, ahol vár a rendes kompánia? Azt hiszem, az alvást választom, ahol csak nyertetek, a rendes kompániában veszteni is lehet.

A feleség: Ezuttal válaszd a harmadikat. Beszélgetünk. Volna egy némelyes mondanivalóm.

A férj: Flan, akkor inkább a káoszínóba megyek. Ott mindenestre kevesebbet vesztek. Vagy tudod mit? Válasszuk az arany középutat: te beszélgecs, én meg alszom.

A feleség: Izléstelen vagy. Különben majd gondom lesz rá, hogy

kiverjem az álmot a szemedből. Tudod milyen nap lesz mához három hétre?

A férj: Miután ma kedd van, nyilván mához három hétre is kedd lesz. Bővebb felvilágosításért pedig fordulj a naptárhoz: ott megtalálod a névnapokat, a nap-és holdállást, az ünnepeket, sőt még a napokhoz fűződő történelmi eseményeket is.

A feleség: Az a szomorú történelmi esemény, amely elhez a naphoz fűződik, nincsen benne a naptárban. Házasságunk huszonötödik évfordulója lesz mához három hétre. Ezüstlakodalomunk!

A férj: Gratulálók! És csodálom az asszonyi memóriát. Még egy negyedszázad után se felejtik el férjük első ballépését!

A feleség: Ismét izléstelen vagy. De erre nem reagálok, ezt már megszoktam. Arra felelj, hogyan akarod megünnepelni ezt a napot?

A férj: Ünnepeint? Mi van azon ünnepeint való, hogy huszonöt évesen együtt húzzuk a jármot?

Hogy örömben együtt kacagtunk, bánatban együtt keseregünk. Hogy vesződtünk, kínlódtunk, fáradtunk és kifáradtunk, éltünk és ezüstszálak fűződtek a hajunkba, azon nem látok semmi megünnepelni valót! S különben is, mikép lehetne ünnepeint ezekben a gyászos időkben? Főlöszeges ajándékokat zsaroljunk ki egymástól? Vagy méregdrága és unalmas lakomát rendezzünk? Legfeljebb rövid értesítést küldhetünk szét a barátainknak, — ezt is csak, ha nagyon kívánod, — az lehet majd az aranysegélyű kártya általán, hogy „csendes részvét kérem!”

A feleség: A harmadik izléstelenység. Ezt bátran lenyelhetted volna. Különben én se gondoltam valami nagy vendégségre. Az vagyonokba kerül és sok értelem nincsen. Holmi ajándék-tömegrre se gondoltam. Legfeljebb ha egy gyémántcolliert veszel a nyakamra — szükség esetén két sor gyöngy is megteszi — s én se vettem volna neked egyebet, csak egy-két

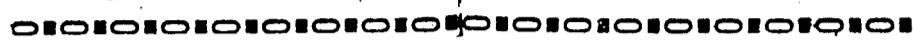
sokban hasonlít a magyar adótörvényekhez.

A Titulescu-féle értékadó elmélet helyett Brătianu mindig és mindenütt a tényleges jövedelmet adóztatja meg, amiáltal megakadályozza az adóalany tönkremenését. — Ez az elv vörös fonálként húzódik végig a törvényen, elfogadva feltétlenül azt a princípiumot, hogy a megadóztatás szempontjából egyedül és kizárólag csak a tényleges jövedelem vehető alapul.

Hét féle adónemet különböztet meg. 1. földadó; 2. házadó; 3. ingó szobák adója; 4. kereskedelmi és ipari kereseti adó; 5. fix fizetések adója; 6. olyan foglalkozások adója, melyek az előző címekben nem szerepelnek; 7. a progresszív globális jövedelmi adó, mely utóbbi körülmények között a régi általános jövedelmi pótdadónak felel meg, amely kiegészíti az adórendszert azáltal, hogy az egy személynél különböző kereseti forrásokból összetett jövedelmek összeségét terheli. Azt is mondhatnók, hogy célja az egyes adónemek esetleges aránytalanságát összhangba hozni. Ennek a kulcsa a legszélesebb progresszivitással van megállapítva, úgy; hogy a régi általános jövedelmi pótdadónál is méltányosabb.

Ezen adónemek, az egyenes állami adók, az olvasó joggal kérdezheti, mi lesz a pótdadók, amelyek a mai 3—400 százalékos községi adók mellett az egyenes álla-

mi adók 3—4-szeresét teszik ki? — A Brătianu törvény nem szüntette meg véglegesen a pótdadókat, csupán azok számát korlátozta és ami a legfontosabb, megállapította sztricté azt a kulcsot, amelynél többet sem a megye, sem a község nem szedhet. Emélfogva a megyék számára 5 százalékkal adóznak a földjövödelmek, 2 százalékkal a házjövödelmek, 2 százalékkal az iparosok és kereskedők és

Ahol divatból vesznek villákat.

(Mennyibe kerülnek a budapesti házak?)

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójától.) A budapesti ingatlanok adás-vételének forgalma februárban élénkebb volt, mint az előző hónapokban. Az élénkség főképpen a keresletben nyilvánult meg. Érdekes, hogy míg a múltban inkább a kereskedők és tőzsdések akartak Budapesten házat venni, addig mostanában inkább a földbirtokosok és bankárok akarnak házhoz jutni. Minden pénzt megígérnek egy-egy tetszetősebb házáért, vagy még inkább a város belterületén fekvő villáért. A budapesti ingatlanárakról alábbi tudósításunk ad számot.

A budai oldalon négyemeletes adómentes házak 25—50 millió koronáért eladóak. Nagyon keresett a Gellérthegy és a Vérmező vidéke, továbbá a Gellért-fürdőnél és a Széna tér mellett levő villane-

gyed. Ezek a helyeken ugyszólván divat villatulajdonosnak lenni és 40—60 millió koronát is szívesen ígérnek egy hat-nyolc szobás modern berendezésű és azonnal beköltözhető villáért. Ilyen villa körülbelül 8—10 van eladó. A Svábhegyen és a Zuglótéren még nem kerestek februárban villát. A Buda belső részén fekvő kis földszintes házak, amelyekben három-négy szobás lakás is van, 9—15 millió koronába kerülnek. — Ilyen azonban csak egy van eladó: az Ostrom-utcában. Ezzel szemben Óbuda külső vidékén sok az eladó ház.

A negyedik és ötödik kerület belső területén 20—25 ház forog az ügyelők kezében. Ezek a házak három-ötemeletesek és 30 milliótól 150 millióig terjed az árak. Van azonban egy, ötemeletes ház a

Személynök-utcában, amelyben 8 szobás beköltözhető lakás is van: az ára 200 millió korona. Olcsóbb házak: a Honvéd-utcában 70 millió, a Piarista-utcában 70 millió, a Falk Miksa-utcában 90 millió, sőt a Bank-utcában ötemeletes ház két lifttel „csak” 60 millió korona.

Az Andrássy-ut alsó rayonjában szinte olcsónak mondhatók a házak. A Király-utcában kétemeletes ház, ötszobás beköltözhető lakással együtt, 54 millió koronáért kapható. Az Andrássy-ut, Teréz körút és a Városliget közötti részen már drágábbak a házak. Így a Csengery-utcában négyemeletes ház 35 millió, a Rózsa-utcában négyemeletes 45 millió és a Király-utcának a Lövöldetér felé eső részén egy háromemeletes bérház, ötszobás lakással és üres üzlethelyiséggel együtt „potom” 60 millió korona.

A legdrágább budapesti ház az Andrássy-uton van: háromemeletes, tízszobás beköltözhető lakással, az ára 500 millió korona. A VI. kerület külső részén, az Angyalföld vidékén, adómentes háromemeletes házat 10—12 millió koronáért is lehet vásárolni.

A pesti oldalon két villanegyedet különböztetnek meg az ingatlanügynökök. Ez a megkülönböztetés azonban nem a földrajzi fekvésre, hanem a villák forgalmi értékére vonatkozik. Az olcsóbb, de kevésbé keresett rész a VII. kerületben fekszik, a Thököly-ut és Stefánia-ut között, ahol 35—70—80 millió a villák ára. De csak eladó jelentkezik, vevőt alig lehet találni. Inkább az „elegáns villanegyedben” a Vilma királyné-ut, Bu lyovszky-utca, Délibáb-utca vidékén, ahol a pénzarisztokrácia lakik, akarnak villát vásárolni. Itt azonban száz milliót alul nem is állnak szoba a vevővel, de nem ritka a 300 millió villavétel sem. Sajnos — mondotta informátorunk — még ilyen nagy áron is bajos villát eladni. Mikor már teljesen befejeztnek látszik az üzlet, az eladó visszalép: azt reméli, hogy rövid idő múlva öt-tíz millióval is többet kaphat ingatlanáért.

A szállodák, vendéglők és kávéházak forgalma az utóbbi időben szintén megélné. Kisebb, mellékutcai kávéházakat 2 millió koronáért kínálnak; a főutvonalaikon ötmilliónál kezdődik a kávéházak ára. Így például az Andrássy-uti Ausztria-kávéházért 25 millió koronát is kínáltak, de tulajdonosa nem adta. Az Aréna-kávéházat a múltkoriban adták el 10 millió koronáért. Csupán egyetlen eladó szállodáról beszélnek az ingatlanügynökök: a 37 szobás Lukács-fürdő szállodáról, amelynek 45 millió korona az ára. Az üzlet helyiségek közül a Szeves Kereskedelmi Rt. károlykörtüti üzletéért 10 millió koronát adták.

A környéken: Újpesten, Rákosszentmihályon, Mátyásföldön hárommilliótól husz millióig terjed a

nyakkendő, szimbólumaként annak, hogy mindketten járomba hajtottuk a nyakunkat. Egészen más az, amire én gondoltam. Lelki ünnepet kívántam imnepelni. Visszagondoltam az esküvőnkre! Emlékszel még? Fialalok voltunk és bohók és vidámak és szépek, amikor együtt ott állottunk az oltár előtt és elhangzott az áldás. Micsoda szent meghatottság fogta el szívünket, amikor elmondottuk a holtomiglant, holtodiglant! S hogy dobogott a szívünk, amikor mindenfelől süttögték: „Milyen szép pár, milyen boldog pár!” Még egy szer szeretném, ha ez a nagyszerű boldogság eltöltene a szívemet. És úgy gondoltam, hogy újra odaállunk az oltár elé, újra áldást kérünk a frigyünkre. Ugy gondoltam, hogy egy napra, egyetlen rövid órácskára vedd le cinikus álarcodat és a szent pap előtt esküdjél megint holtig való hűséget. Meghatottnak akartalak látni megint. Hát mondd, tulsók ez a kívánságom? Nem akarod valóra váltani az én szép álmomat? . . .

A férj: Nem tulsók, drágám! Csak semmi gyakorlati értelme. Azt hiszed, mások is meghatottak volnának, amikor a mi meghatottságunkat néznék? Nem, fiam. Ki-nevetnének. Azt mondanák: Ezek a vén bolondok, huszonöt évig robotoltak s most újra menyasszonyosdít és vőlegényesdít játsza-

nak”. ((Visszaesik korábbi hangjába.) Hanem tudod mit? Mondok neked valamit. Annak semmi értelme nincs, hogy én elvegyem feleségül a feleségemet és te férjhez menj a férjedhez. Ha esküdni akarsz, akkor előbb váljunk. Szépen, törvényesen, annak rendje és módja szerint elválnék, utóbb aztán, ha jónak látjuk, ha kedvünk tartja, ha nem találunk azebbet, jobbat és megfelelőbbet, egybekelünk újra. No, jó lesz?

A feleség: Nekem jó volna, az bizonyos. Különb férjet kapnék nálad, akár minden újamra kettőt is. Csak téged féltlek. Nem akarok átengedni annak a gyalázatos teremtsének, aki képes volna hozzád menni! . . .

A férj: De, fiam, hiszen én téged akarok elvenni másodsorúts!

A feleség: Add ezt írásban.

A férj: Azt nem. Mert esetleg talán mégis mást vennék el. Vagy senkit. Talán kedvem kerekednék egy kis legényéletre! Két-három hónapnyi szabadságot minden esetre kivennék magamnak. Tudod, fiam, a második házasságba az ember nem ugrik bele olyan hebehurgyán, mint az elsőbe . . .

A feleség: És mit szólnál hozzá, ha én is kihasználnám ezt a két-három hónapnyi szabadságot, de úgy, hogy nem telnék örömed benne?

A férj: Semmit. Ehhez jogod volna. Csak hogy akkor persze vízbe esik a második lakodalom.

A feleség: Amelyre egy pillanattig se gondoltam komolyan. Annyit csak azért hoztam szóba, hogy belevilágítsak a te fekete lelkedbe. És semmi se lehet jellemzőbb egy gonosz ember sötét lelkére, mint az, hogy eddig a pillanattig sejtetted se volt róla, hogy mához három hétre van az ezüstlakodalomunk! . . .

A férj (mosolyog): Tévedsz, drágám. Tudtam és gondoltam rá és rád is gondoltam. És az én sötét lelkemmel beleláltam a te aranyos szívedbe. Mit kívántál magadnak titokban erre a szép napra? Egy gyémántnyakéket? (Nevetve a zsebébe nyúl és kivész egy tokot): Tessék! Itt van!

A feleség (kiveszi az ékszert, nézi és gyönyörködik. Azután az ura nyakába borul): Milyen szép! Milyen nemes, hogy kitaláltad! És mit mondtam az imént, hogy izlés telen vagy? Neked van a legjobb izlésed a világon . . .

(Egy órával később.)

A feleség (magában): Most már nem is kell, hogy megvegyem neki az ígért nyakkendőket . . .

A férj (magában): Most vehetek egy másik nyakéket annak a fruskáknak . . .

beköthözhető villaszerű házak ára. Ujabb nagy előszeretettel keresik ezeket a helyeket és ezért az árak a múlt hónaphoz képest körülbelül 100-150 százalékkal órágabb lett.

Minlavásár Budapestén.

(Könnyítések és kedvezmények látogatóknak.)

Budapestről táviratozzák: A XIV. budapesti árumintavásár a kereskedelmi és iparkamara a május 19-től május 28-ig terjedő időben rendezi a városligeti iparcarnokban és a mellette épült új csarnokban. Az árumintavásár, a mely a valutáris helyzet folytán a külföldi kereskedők számára a legkitünőbb alkalom lesz, a magyar ipar mai állását fogja bemutatni. A vásár rendezőse a legteljesebb előzékenységgel a legnagyobb kedvezményeket biztosítja a vásár látogatóinak. Mind azoknak, akik utazási szándékukat a rendőrségnek előre bejelentik már elindulásuk előtt az otthonukban kézbesítik a kívánságuknak megfelelő szállásclmet, valamint a valamennyi kedvezmény igénybevételeire jogosító igazolványokat. Tárgyalások folynak abban az irányban is, hogy ezidén is úgy, mint tavaly, az igazolvánnyal ellátott vásárlátogató vizum nélkül léphesse át a határt. A vizumot azután utólag Budapestén mérsékelten áron kapják meg. Kilátás van arra is, hogy a vásárra utazók a MÁV. vonalain ötven százalékos utazási díjmérséklésben részesüljenek. A vásár területét tranzitoraktárnak minősítik és a kiviteli ügyeket a legnagyobb előzékenységgel a vásár színhelyén intézik el. A vásár területén a székesfőváros idegenforgalmi hivatalának a bevonásával központi szerv létesült, amely a látogatók minden ügyét elintézi.

Az alkotmány-reform.

(Sajtószabadság és a kisebbségek.)

Bucurestből jelentik: A külügy miniszter teára hívta meg a parlamenti többség tagjait. **Bratlanu** miniszterelnök kijelentette, hogy a parlamenti többség tagjait azért hívták össze, hogy az alkotmányjavaslat néhány fontos kérdéséről felvilágosításokat adhasson.

— A liberális párt mondtotta a miniszterelnök — hivatkozva a sajtószabadságnak, nem akarja ezt korlátozni, hanem csak a visszaéléseket akarja megszüntetni. Abban az alkotmányban, melyet mi meg akarunk szavaztatni, a sajtószabadságra kedvezőtlen rendelkezések nincsenek, sőt elmondhatjuk, hogy a tényleges sajtószabadságot az új alkotmány sokkal inkább biztosítja, mint a régi.

Clrculescu N. D. előadót jelentése, mellyel az alkotmányjavaslatot a kamarában benyújtotta a nemzeti és felekezeti kisebbségre vonatkozólag a következő rövid nyilatkozatot tartalmazza:

— Románia jelenlegi határai között nemzeti és felekezeti kisebbségek is vannak, tehát kötelességünk volt, hogy ezeknek a román állam polgárainak tel-

jes egyenlőséget biztosítsunk, minden megkülönböztetés nélkül, hogy számukra kiváltságokat engedélyeznénk, mert ilyeneket az alkotmány a benszülött románoknak sem engedélyez. Az alkotmány 8.

Jakuló fotografiák. (Arcképsorozat a régi Aradról.)

Péczeley Elek.

1877-ben, decemberben, ahol a Fehér kőrös a Fekete-kőrössel összeér, kitört a gátakon és a mederből a víz. A... áraadás egy egész virágzó községet döntött volna veszedelembé, ha véletlenül nincs ott Péczeley Elek, a főbíró, aki hallatlan energiával és ügyességgel az ötven helyen beszakadt áradást a Kőrös-társulat főmérnökével föl nem tartóztatja.

... az öreg József főherceg, aki éppen látogatóban járt lent, vagy vadászaton. A veszedelem olyan mértékűt öltött, hogy József főherceg sürgönyözött is az akkori osztrák császárnak, Ferenc Józsefnek, jöjjön-e, vagy maradjon. A császár ezt táviratozta vissza: „Bis die Gefahr dauert, hieble dort.” És József főherceg ott is maradt, amíg az árvíz és Péczeley Elek az árvizet rá nem fagyaszották a földre.

akkor kezdett kedves embere lenni a főhercegnek. Mögötte az aradi mioróta gimnázium, a budapesti jurátuskodás **Wekerle** Sándorral, a későbbi pénzügyminiszterrel, meg az önkéntes év Nagy Imrével, a színesszel. Az aradi Tagónyt torda parvaristájából máról holnapra átjegyző lett a vármegyén, ahová **Tabajdy** Károlytól kapott meghívást, eképpen: — Édes öcsém uram, ki van egy átjegyzői állás, bele lehet tenni, 900 pengő forint helyére.

Nagy pénz. Péczeley átjegyzőből aztán **Szatmáry** Gyula helyett helyettes főjegyző, később főbíró lett itt Aradon, s amikor **Ormos** Pétert alispánná nevezték ki, Kisjennőre Péczeleyt küldték főbírónak. **Tizenhét esztendőig vezette ezt a hivatalt Péczeley Elek**, akáre a Habsburg család minden Aradmegyét megjárta tagja szívesen emlékszik vissza.

Az... erdőben.

1895-ben lezajlott tragédia hozta egészen közel Péczeley Eleköt József főherceghez. Ezt az esetet a... akivel ebben a pillanatban szemközt állva beszélgettünk a múltokról. — Így adja elő: — A múlt héten elhunyt **Libits** jószágigazgató és **László** főherceg, az öreg József 17 éves fia, kilenc-

22, 24, 25, 28, 29, 72, 94 és 133 szákkal igazolják a törvényhozóknak azt a törekvését, hogy nyelvi, származási és valláskülönbség nélkül teljes egyenjogúságot biztosítsanak az állampolgárainak.

venőt szeptemberében cserkésznél jártak. László lőtt egy vadmacskát, amely sebével meletülmi kezdett és a főherceg, ahelyett, hogy kócsosvíl puskájából a másik golyót is a vadmacskának szánta volna, a puskágyával verte a sebesült állatot. Így történt a szerencsétlenség: a második csőből kibrobbant a golyó és fagyékon szakította Lászlót. Tessék elképzelni; délután hatkor jönnelóhalálában a hajtok: haj van, meglötte magát a fiatal főherceg. Kocsit fogattam be, kihajfattam az erdőre „ott feküdt a fiatal, plosarcu vadász, halottsapadtan, vérezve, a pokrócokon.

— Végem van, Péczeley bácsi, sugta.

Lépésben behoztam a Kocsimón a sebesült főherceget. Sürgönyöztem a belügyminiszternek és az öreg főhercegnek, meg a pesti és aradi orvosoknak. A Halál-estőjával szállították már Pestre, az állomásig **Libits**, meg jómagam vittük a hordágyát. Most megmutatom önnek...

... az ellenzék technikai obstrukciót kezdett. — Tüntetések Bucuresti utcáin.)

Nagy botrány a kamara ülésén.

(Het képviselőt kizártak. — Az ellenzék technikai obstrukciót kezdett. — Tüntetések Bucuresti utcáin.)

Bucurestből jelentik: A kamara tegnapi ülése óriási botrányok közt folyt le. A kormány **Mardarescu** és **Banu** miniszterek kivételével teljes számban jelen volt az ülésen, amelyen napirend előtt **Betkanc** besszarabiai képviselő az ottani visszaéléseket tette szóvá. **Bratlanu** miniszterelnök megígérte, hogy megindítja a vizsgálatot azonban kifogásolta a képviselő magatartását.

A kormánypárti és ellenzéki képviselők hevesen összeszólkoztak. A csend helyreállításáért **Joan Spanteanu** és **Dragiciu** parasztpárti különböző törvénytelenségekről beszéltek, mire ismét botrány keletkezett.

Ezután **Maniu** Gyula dr. az ellenzéki képviselők tapsai között szófásra emelkedett és felolvasta az egyesült ellenzéki pártok közös deklarációját, amelyben a liberális kormány által készített alkotmány jogi javaslatot semmiesnek nyilvánították.

Besszarabia 27 képviselőjének nevében **Dan Halba** olvasott fel hasonló nyilat-

József főherceg levelét, amitt már **László** halála után írt nekem.

Fekete gyászkeretes levél, Habsburg címer. Így hangzik:

Kedves Uram! Engedje meg, hogy hálám jeleül azon rendkívül szíves részvételért, melyet Istenben boldogult szeretett **László** fiam iránt még az utolsó óráiban tanúsított és segített tő neham utolsó utjára vinni a mellékelt arcképet küldjem.

Sohasem fogom elfelejteni azon igazi barát rokonszenvét, melyet fiamnak és ezáltal nekem is mutatott. Magamat kedves emlékébe ajánlva maradok öszintén hálás tisztelője.

József főherceg.

Péczeley alkonya

most csak ezeken az emlékeken mereng. Fehér hafa úgy borítja a fejét, mint a frissen esett hópehej. Reggelente piacra jár, bevásárolni. Szegedre is elutazik majd, hogy a szemé fölé a szegedi orvosai trasson okulárét. Hetvenöt éves és szép rendben tartja a közgazgatási kénevezési okmányait, meg a főherceg leveleit. Azok közül a fotografiák közül való, akiknek nemcsak pályájuk, de emlékeik is vannak.

És kilenc élő gyermek viszi tovább a Péczeley nevet és ezeket az emlékeket.

... az ellenzék technikai obstrukciót kezdett. — Tüntetések Bucuresti utcáin.)

Nagy botrány a kamara ülésén.

(Het képviselőt kizártak. — Az ellenzék technikai obstrukciót kezdett. — Tüntetések Bucuresti utcáin.)

kozatot és megjegyezte, hogy a besszarabiai képviselők többsége 51 közül 27 képviselő az alkotmányjogi javaslat ellen foglal állást. Ezután **Popoviciu** Mihály az erdélyi nép nevében jelentette ki, hogy Erdély népe nem ismeri el az alkotmányjavaslatot.

Ezután **Bratlanu** Jonel miniszterelnök emelkedett szólásra. Amikor az ellenzék meglátta, hogy a kormányelnök beszélni akar, fúlsikkító lármá támadt. **Bratlanu** beszélni akart a tömegben keresztül, a szónoki emelvény felé tartott, maga köré gyűjtötte a tönhségi képviselőket és beszélni kezdett, de szavaiából semmi sem hallatszott. Az ellenzéki képviselők a **Desteapte Romana-t** kezdték énekelni, majd egyéb hazafias dalokat énekeltek, fútyultak, verték a padokat és szarpenyűket dobálták a miniszterelnök felé, aki nem jutott szóhoz. A lármá akkor sem ért véget, a mikor **Clrculescu**, majd **Gradisteanu** kezdtek beszélni. Végül is az elnök kénytelen volt az ülést felfüggeszteni, hogy a hét turbulens képviselő ügyét a fegyelmi bizottság letárgyalja.

Este fél hétkor nyitotta meg az ülést újból **Orleanu** elnök, de alig

hogy hozzákezdtek a fegyelmi bizottság javaslatának felolvasásához, ismét kitört a vihar. A fegyelmi bizottság azt javasolta, hogy a kamara hét képviselőt, dr. Luput, Michalacet, Miron Marcarescut, Ioan Filipescut, Georgescu Dulceat, Man Iekeszt és Grigoriat tiznapra zárja ki az ülésekről. Mind a hét képviselő az emelvény felé sietett és sértő kifejezések özönével halmozta el a javaslat előadó-ját. Ezután szavazás alá bocsájtották a fegyelmi bizottság javaslatát, amelyet a többség megszavazott. Este kilenc órakor őrjási izgalmak között az elnök az ülést berekesztette.

A néptömeghez dr. Lupu, Michalacé és Filipescu intéztek beszédekét és támogatásukat kérték. (Rador.)

Hogy áll a leu?

Március 10-én fizettek 100 leletért:
Párisban 7.75 frankot
Zürichben 2.50 frankot.
Budapest 1400 külföldi koronát.
Bécsben 33500 koronát.

Glattfelder a királynál.

(A távozó püspök bucsupásztorlevele.)

Timisoaráról (Temesvárról) jelentik: Glattfelder Gyula dr. csanádi püspök kedd délután 1 óras magánkihallgatáson jelent meg Öfelsége előtt Bucarestiben. A bucurestii kihallgatásról Glattfelder Gyula dr. a következőket mondotta az Aradi Közlöny timisoarai munkatársának:

Az Öfelségével folytatott beszélgetésem részleteit nem közölhetem a nyilvánossággal, mert az magánkihallgatás volt és csupán annyit mondhatok, hogy valást és nemzeti ügyekről is szó esett. A király a felekezeti és a kisebbségi ügyek iránt a legnagyobb megértéssel és méltánnyal viseltetik és szilárd meggyőződés az, hogyha ennek da cara a kisebbségeknek mégis okuk van a panaszkodásra.

Az erdélyi és bánati magyar püspökök különben a jövő hét végén a Felséges pár elé járulnak kéréseikkel.

A mai timisoarai (temesvári) lapok közlik Glattfelder Gyula dr. megyéspüspök pásztorlevelét, amelyben papságától elbucszuk. A fenkölt szellemű és mindvégig igen magas nívón tartott pásztorlevelél hosszadalmasan fejt ki azokat az okokat, amelyek anyaszentegyházi indokok nélkül külső behatásokra távozni kényszerítik a püspököt. Glattfelder Gyula dr. pásztorlevelében kifejti azt a krisztusi mondást, amelyet működése alatt mindig betartott: „Adjátok meg a császárnak, ami a császáré...” Sulyos méltatlankodás hangján tiltakozik a katolikus papság ellen emelt vádak ellen és fölteszi a kérdést: „Ki

gondol közüünk államellenes üzemekre, ki nyújtott segítőkezet büns cselekedetekre?” A

Riport a „kosztpénz”-ről.

Négyszáz percentes jövedelem. — Hogy tőzsdéznek Budapesten?

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójától.) Egy év óta a magyar fővárosban mindenki tőzsdéz. Olyanok is a tőzsde szaszélyére bizták szerencséjüket, akik békében azt se tudták, hogy az értékpapir milyen fán terem. A házban, abban a rettenetes forgatagban, ami a játéktőzsdén izzik, egyre többen vesznek részt olyanok, akik nem rendelkeznek annyi pénzzel, hogy az egyre emelkedő értékű papirokat kifizethessék. — Olyanok is játszanak abban a reményben, hogy egy-két hét alatt a megjátszott papir nagy árnyere ségre tesz szert, akik legfeljebb 20—25 százalékát tudják kifizetni a megvásárolt papirnak. Ez a vész szás állapot teremtette meg a kosztpénzt.

A kosztpénz ma olyan fogalom, mint az őszi rózsza a forradalom idején, vagy a gerstli a komünben. Mi is a kosztpénz? Ha X. Y. vásárol 100 darab Athenium részvényt darabonként 22.000 koronáért, de a vételárnak csak egy kis részét, mondjuk 700.000 koronát tudja kifizetni, a papirokat kiadja kosztba. Azaz letétbe helyezi a papirokat a másfélmillió differencia erejéig és ezután az összeg után kamatot fizet. Ez az a pénz, amit a papiros megeszik. A kosztpénz az összes heti fél százalék volt, azután egy százalék lett. Ez már bizony uzsora kamat, mert hiszen békében a törvény nyolc percentben állapította meg a legmagasabb kamatot. Az egy percentből a konjunktúra növekedésével két percent lett, majd három, négy, öt és most miután 9 és fél percentben elérte kulminációját, hat és hét percent között ingadozik. Nyaktörő mulatság kosztpénzzel tőzsdézni, hiszen egy tízezer koronáért vásárolt papirt egy hónap alatt háromezer koronával drágít meg a kosztpénz s mégis sokan élnek ezzel a módszerrel, mert azt remélik, hogy a papírok árfolyama egy hónap alatt nem 30, hanem 60 százalékkal emelkedik.

Van a kosztpénznek egy másik értelmezése is és ez talán még népszerűbb, mint az előbbi. Miután sokan vesznek igénybe idegen tőkét és azzal játszanak a tőzsdén, természetesen olyanoknak is kell lenni, akik ezt a pénzt kiadják, szóval akik kosztba vesznek papirokat. Az elmás pestinek megtett szót, kosztpénz és most már megfordított értelemben is alkalmazja.

Mert a kamatra kiadott pénzre is azt mondják, hogy kosztba van adva. T. i. kosztba, hogy hizzék. És bizony manapság elég gyors tempóban hizzik. Mostanában bár-

bucszó püspök pásztorlevele nagy hatást váltott ki a hívők között.

hogyan ingadozik a „kosztpénz”, heté négy-öt percentnél nem száll alább, ami azt jelenti, hogy egy millió korona kamatjából jól meg lehet élni, mert az nem kevesebb egy hónapban, mint kétszáz ezer korona. Pedig egy millió koronára csak kétezer békekoronának felel meg és azt hisszük, hogy békében még a legügyesebb uzsorás se tudott 2000 koronának a kamatjából megélni. Természetesen a kosztpénz se fenéki tejfel. Ha valaki tíz héttel ezelőtt kiadott „kosztaba” egy millió koronát, ma talán már van másfélmilliója, de hogy ezért a másfélmillióért többet vásárolhat-e, mint tíz héttel ezelőtt a mil-

A Thurzó-pirulák: orvosi reflexorban.

— Fantasztia, vagy csodadoktor-e Thurzó Károly? — Kabdebó György dr. nyilatkozata az aradi tudóvész labdacokról. —

Az Aradi Közlöny tegnapi számában irtam az aradi Thurzó Károlyról, aki harminkét esztendeig kereste a tudóvész gyógyító medicináját s akinek hite szerint az a kreozot-porban meghempergett labdacstömög, amit ma együtt gyárt a feleségével, az emberiség megváltását jelenti. Thurzó — erről is említést tettem a cikkben — ezeket a labdacokat megmutatta Kabdebó György dr. nak, aki az öreg nyugalmazott vasutas kijelentése szerint: a porokkal a legkomolyabban foglalkozott és tényleg érdemesnek tartotta adott esetekben gyógyszerül is felírni.

Ma felkerestem Kabdebó drt, hogy a kis, savanykásan keserű Thurzó-labdacsokat orvosi reflexorral vizsgáltsuk át, mielőtt bizonyos betegeknek tényleg meggyőződnék arról, hogy gyógyít-e vagy nem ez a Thurzó-féle pirula? Kabdebó dr. ezeket felelte — szíves készséggel — a kérdéseimre:

Thurzó régóta foglalkozik ezekkel a pirulákkal és vakon hisz bennük. Az eset ott kezdődik, hogy egyszer valami füvet talált, amelyet Pestre küldött, analizáltatni. Az a tisztelt kémikus, aki az analizist elvégezte, teljesen az alkotó-elemeire bontotta fel a növényt, annyira, hogy ez már egészen azokig az ásványszerű anyagokig terjedt, amelyek nemcsak a növényekben, hanem az emberekben is fellelhetők. A kémiai analízis például megállapított bizonyos mangán-mennyiséget, némi szilikás-vegyületeket és szénét is. Thurzó ugyek készíti a labdacsait, hogy ezeket az alkatrészeket gyurja össze. Amikor ideáját először közölte velem, akkor közölték a német orvosi szaklapok azt a feltűnést keltő hírt, hogy szilikát-vegyületek jótékonyan hatnak a t. b. c.-re. Ezt meg is mondtam Thurzónak, aki azóta hiszi, hogy az ő pirulái gyógyítják majd ki az emberiséget a t. b. c. nyavalyaitól.

— Orvosi szempontból most már összegezve a megállapításaimat, ki kell jelentenem, hogy

léért, az kétséges. A kosztpénz. in tézénye teljesen megbolygatta a kereskedelmet.

A kosztpénzből sok jó és kevésbé jó vicc született pár hét alatt Budapesten. Majdnem minden kabaréban hallani egy tréfás megjegyzést a kosztpénzre és a humor a pesti utcán is megnyilvánul. Egy moziplakátra, amely a legújabb Griffith filmet hirdeti, ezzel a megjegyzéssel, hogy „egy héttig még profongálva” egy ötletes kéz odaírkálta: „egy heti profongolásért kosztpénz 7 százalék”. De a legjobb vicc maga az a komoly plakát, amely még mindig kiem van a bankok kirakatában és így fest:

Bankbetétek öt százalékkal kamatoznak.

A pestiek el se hiszik, hogy az öt százalék valamikor egy évre vonatkozott.

csak mint egy érdekes tinnettel foglalkoztam Thurzó ügyével. Adtam is neki — teljes felelősségérzet mellett — egy írást, melyben megállapítottam, hogy a labdac anyagösszetétele nem ártalmas az emberi szervezetre nézve. Ezt annál könnyebben tettem, mert az én figyelmeztetésemre Thurzó még egy olyan szert is belekevert a piruláiba, amit vesehaj ellen szoktunk írni. A labdac most tényleg nem árt a tudóvésznek s arra a kérdésére, hogy használn-e, nincs semmi néven nevezendő pozitív bizonyíték. Hogy a dolgot még pozitív formában világítsam meg: én is szénből, szilikátvegyületekből és más számos vegyi anyagból való vagyok, de ha ezeket az anyagokat egyenként összeállítják, akkor sem lesz belőlük dr. Kabdebó. Így van valahogy a Thurzó-pirulákkal is. Az öreg ur már egyszer el is akarta adni a boltját, hogy minden vagyonát ennek az orvosságnak a gyógyításába fektesse bele, de ettől egyelőre sikerült visszatartanom. Abszolút gyógyulási bizonyítékom nincs.

Ennyit mondott Kabdebó dr. a Thurzó-labdacsokról. Az öreg feltaláló hite ezután sem reudülhet meg. Ki veheti el a hívőtől a fetisét s az alkimistától azt, hogy aranyat fog gyurni? . . .

El kell menni a Thurzó betegekhez. (f. t.)

— VIDÉKI HÁTRALÉKOS T. ELŐFIZETŐINKHEZ! Vidéki előfizetőink közül ismét sokan mulasztották el az „Aradi Közlöny”-ért esedékes előfizetési összeget beküldeni, így a tartozás újra felszaporodott. Felkérjük ezen elmaradt előfizetőinket sziveskedjenek a hátralékos lap előfizetési összeget haladéktalanul a kiadóhivatalnak beküldeni, mert ellenkező esetben a lapnak címükre való küldését beszüntetjük.

HIREK.

Arsenovic Gyula Aradon.

Májusban kezdődik az adókövetés.

Arsenovic Gyula pénzügyi vezérigazgató ma Aradra érkezett és a pénzügyigazgatóságon az új adókövetések előkészítési munkálataira vonatkozó megbeszéléseket folytatott. A vezérigazgató kijelentette az Aradi Közlöny munkatársának, hogy az új adókövetéshez szükséges deklarációk (adóvallomások) iveri a napokban megfognak érkezni Aradra és ezeket mindenkinek lelkiismeretesen kell kitölteni, mert a beváltott adatokat ellenőrizni fogják. A deklarációk anyagának feldolgozása után, minden valószínűség szerint május elsejével fogják megkezdeni az adókövető bizottságok munkáját.

— Aradi iskolák új tankerületi főigazgatósága. A közoktatásügyi miniszteriumból ma leirat érkezett az aradi tanfelügyelőséghez, melyben értesíti a tanfelügyelőséget, hogy a cluji (kolozsvári) közoktatásügyi államtitkárság március hó 1-ével megszűnt és hatáskörét a timisoarai, sibiu, cluji és oradea-marei tankerületi főigazgatóságok vették át. Arad vármegye, Hunyad, Krassó-Szörény és Temesvármegyékkel együtt a timisoarai tankerületi főigazgatósághoz tartoznak. A leirat szerint a pénzügyi dolgok további intézkedésig még a cluji államtitkárság pénzügyi osztályán nyerne elintézt.

— Kik végzik az adó-ellenőrzést? Az aradi pénzügyigazgatóság közli, hogy március 11-től kezdve a régi ellenőrző közegek a luxus-, forgalmi és látványossági adók ellenőrzése alól felmentettek és a hólnapi napról kezdődőleg csak a következők jogosultak az ellenőrzésre: Stoica Gyula pénzügyi felügyelő, Sárossy Károly pénzügyi főbiztos, Hanecker Ernő pénzügyi biztos, Mészáros-Macelar Mihály osztályfőnök, Stan György perceptor, Serb Sándor sef-perceptor, Doktor Vasilie osztályfőnök és Caba Gyula osztályfőnök. A pénzügyigazgatóság a szolgálat érdekében Covrig-Roşianu Mihályt pénzügyi ellenőri (controlor fiscal) minőségben Aradról Sírira (Világosra) és Neagota Gyulát hasonló minőségben Síriról Aradra helyezte át. Az aradi ellenőrzést tehát ezután Neagota Gyula, a siriai kerület ellenőrzését pedig Covrig fogja végezni.

— A budapesti szabómunkások tüntető sztrájkja. Budapestről táviratozzák: A szabóipari munkásmozgalomban a munkások a munka adókat újabb tárgyalásra hívták meg. A munkaadók azonban ismét kitétek a tárgyalások elől. Erre pénteken délután a magyar főváros husz nagyobb szabóüzemében a munkások abahagyták a munkát, hogy ezzel is tiltakozzanak a munkaadók hallgató politikája ellen és kérésük a döntést. A tüntető sztrájk fél óráig tartott.

— Az erdélyi és bánáti nyomdatulajdonosok és lapkiadótulajdonosok gyűlése Aradon. Tegnap délután Erdély és Bánát összes nyomdatulajdonosai és lapkiadói választmányi ülést tartottak Aradon, hol aktuális gazdasági kérdéseiket tárgyalták le. Vasárnap délelőtt az ülés folytatódik, melyen a lapkiadók egy egységes ártáblázatot dolgozik ki. Az ülésen résztvettek: C. W. Krafft Sibiu, dr. Weiss Sándor, Rados Móric, dr. Dózsa Andor, dr. Hegedüs István Cluj, dr. Halász Sándor Satmar, Schneider Albert, Csendes Lipót, Pilger János Timisoara, Keppich Zsigmond, Russu Aurél, Sálgó Henrik, Schmaller János, Kovács Imre, Lányi Izsó, Reismann Samu, Lefkóvits Ármán Arad. Szombati este az Aradra érkezett vendégek tiszteletére a Pannónia éttermében társasvacsorát rendezett az aradi nyomdatulajdonosok egyesülete, mely kellemes hangulatban a késő éjjeli órákban ért véget.

— Ma délután 4 órai kezdettel lesz a „Gyermek-bál“ a Fehér Kereszt nagytermében. Gyermek-jegy 10, felnőtt jegy 20 lei és az adó. A karzat is nyitva lesz, odaszóló jegyek is fenti árban.

— A fiumei Baross-kikötő sorsa. Rómából jelentik: Ma éjjel Fiumében az olasz és a jugoszláv kikötők tárgyaltak Fiume kérdéséről. Elfogadták az olaszoknak azt a javaslatát, hogy az egész kérdést egységesen fogják föl. Ezzel elintéztnek tekinthető az a jugoszláv tiltakozás, amely jugoszláv részről a Baross-kikötő ügyében hangzott el.

— Vita Delcassé temetése körül. Párisból táviratozzák: A kamara mai ülésén a napokban elhunyt Delcassé, aki a világháború kitörésekor Franciaország külügyminisztere volt, a temetésére szükséges költségekre megszavazandó 40.000 frankos hitelt tárgyalták. Morucci kommunista képviselő kijelentette, hogy nem szavazza meg a hitelt, mert az a véleménye, hogy Delcassé Európa szempontjából végzetes személyiség volt. A kamara több tagja ezt kiáltotta Morucci felé, amíg az beszélt.

— Menjen Berlinbe ilyen beszéddel! Berthon képviselő felszólalásában Moruccihoz csatlakozott és azt mondotta, hogy Delcassé annakidején letérdelt a cár előtt. Herriot képviselő védte Delcassé emlékét és őt, mint a köztársasági kormányzat oszlopát dicsőítette.

— 50 százalékos mérséklés a román vasutakon a prágai vásárra. Bucurestiből jelentik: A romániai államvasutak igazgatósága a VI. prágai mintavásárra utazóknak a román államvasutak összes vonalain, az összes személy- és gyorsvonatokon, kivéve a nemzetközi expresszvonatokat, 50 százalékos menet díjmérséklést engedélyez.

— Az Aradi Torna-Egyesület ma délelőtt 10 órakor tartja meg rendszeres évi közgyűlését a város háza disztermében.

Poincarénak nem kell közvetítés

(Anglia a francia politika ellen. — A dánok is panasszkodnak.)

Párisból táviratozzák: Poincaré a kamara külügyi bizottságának ülésén megismételte azt a nyilatkozatát, hogy a francia kormány semmiféle közbenjárást és semmiféle közvetett tárgyalást nem fogad el, mihelyt azonban Németország tisztában lesz a helyzettel, a kormány kész Németországot meghallgatni.

Londonból jelentik: A lapok kopenhágai jelentése szerint a Ruhr-megszállás a dán iparban is súlyos fennakadást okoz. A párisi dán követ ebben a kérdésben tárgyalt is Poincaréval és a dán kereskedelmi kamara egy bizottsága pedig a Ruhr és a Rajna-vidékre utazott, hogy személyesen

— Leégett vaggongyár. Fiuméből jelentik: A szlavonai Brodban a vaggongyárban tüzvész pusztított, amely a gyártelepen minden elégheőt elhamvasztott. A kár 10 millió dinár.

— Halálozások. Eberlein Károly vizsgáló-lakatos ma délután 4 órakor 56 éves korában hosszú szenvedés után elhunyt. Halálát özvegye, született Jankovits Katalin és gyermekei, Pendea Jánosné szül. Eber Margit, Eber István, Ferenc, Ilonka és Károly gyászolják. Temetése hétfőn, 12-én délután fél 4 órakor lesz a Piata Luptei (Szent Péter-tér) 3. számú házból és a római katolikus egyház szertartása szerint történt beszentelés után az alsó temetőben helyezik örök nyugalomra.

Petrosani (Petrozsényből) jelentik: Gábor Mihály hírlapíró, a Zsilvölgyi Hírlap szerkesztője pénteken hirtelen elhunyt. Temetése március 11-én, vasárnap délelőtt lesz Petroseniben.

— Német kimutatás a zsidókról. Berlinből táviratozzák: A német nemzeti képviselők javaslatot terjesztettek a belügyminiszter elé, hogy készítsenek statisztikát az országba beszivárgott zsidókról és állapítsák meg ennek alapján, hogy milyen mértékben folyt a zsidóság beszivárgása. Követelik, hogy világossítsák fel a közvéleményt, hogy milyen lépéseket tettek a zsidók bevándorlásának megakadályozására, továbbá állapítsa meg a kormány azt is, hogy milyen történelmi német neveket sajátítottak ki maguknak az országba belopakodó zsidók.

— Elfogott dollárhamisítók. Varsóból táviratozzák: A rendőrség ma öt nyomdászt letartóztatott, akik nagymennyiségű hamis dollárbankjegyeket hoztak forgalomba és akik a hamisításra kitűnően felszerelt nyomdát állítottak fel.

— Munkásvezérek az angol királyi párnál. Londonból jelentik: Az angol munkáspárt négy tagjának ma meghívót kézbesítettek a királyi párhoz. Ehhez az eseményhez a Daily Express azt a magyarázatot fűzi, hogy Angliában már kezdenek komolyan számolni az erősödő munkáspárt mielőbbi kormányképességével.

— Kézimunkakönyvek óriási választékban Kelet hírlapírodában.

győződnek meg a helyzetről. A bizottság az utját befejezve először Párisba, majd Berlinbe fog utazni.

Milanoból jelentik: A Corriera della Sera londoni tudósítója jelenti, hogy Angliában napról napra élesebb a hangulat a francia hatalmi politika ellen.

Párisból táviratozzák: Kilan-roch lord a Rajnatartomány angol főmegbízottja az angol alsóház mai ülésén beszédet mondott, amelyben a franciáktól az angol vasutak használata ellenében az angol áruk szabadforgalmát követeli úgy a megszállott, mint a meg nem szállott német területeken.

— Jótekonyság a megyében. Síriról (Világosról) jelentik: Az itteni római katolikus iskola igazgatósága néhány siriai jótekonyságukról ismert uriaszonnyal karöltve 4 hónapra keresztül, november 1-től, március 5-ig naponként 75 tál ételt osztott ki a szegénysorsú és az iskolától távol lakó tanulóknak. A nemes és követés-e méltó akció élén Tettert Ferenc világiosí római katolikus plébános állt.

— A bajor exkírályi ház végkielégítése. Münchenből jelentik: A bajor országgyűlés ma 92 szavazattal 26 ellenében elfogadta a Wittelsbach királyi ház végkielégítéséről szóló törvényjavaslatot.

— Wagner Richard özvegye súlyos beteg. Berlinből táviratozzák: Az Achtuhrblatt jelenti, hogy Wagner Cosima asszony, Wagner Richard özvegye annyira beteg, hogy hozzátartozói bekövetkező katasztrófától tartanak.

— Gyermekek fekvő- és sportkocsik nagy választékban Hegedüs cégnél.

— CAMP. (Petroseni) — AAC. bajnoki footballmérkőzés! Vasárnap, március 11-én d. u. fél 4 órai kezdettel az AAC. Str. Col. Sirbu (Török G.-u.) pályáján. Megelőzőleg d. u. 2 órai kezdettel Ujszentannai SC.—Egyetértés SC. II. oszt. bajnoki mérkőzés. A bajnokság két leg-erősebb aspiránsa kerül össze ez alkalommal. A találkozás elé az egész sporttársadalom osztatlan érdeklődéssel tekint, mivel az őszi nagy port felvert mérkőzés eredménye még ma sincs eldöntve.

— A marosparti kioszk világos termében a híressé vált Székely-pár vezetése mellett most kezdődött meg saját találmányu szövészékén a leg-szebb perzsaszőnyeg készítésének tanítása. Mindenki ragadja meg a kedvező alkalmat ezen szép és értékes háziipar elsajátítására. Beiratkozni egész nap lehet a tanfolyamon.

— Pászkatörmelék (nem husvéti) kgr.-ként 10 lei, kapható az ort. izraelita hitközség pászkasütődejében. Szent Pál-utca 8. szám.

— Műhímzési tanfolyamot rendez e hó 14-től kezdve a Singer varrógép raktár. Jelentkezések kéretnek úgy a délelőtti, mint az esteli tanfolyamra a Reg. Ferdinand (József főherceg-ut) 9. sz. a. üzletben

TUNGSTRAM

A legjobb villanykérte!
Mindenütt kapható!

Javult a helyzet.

Egyes erdelyi lapokban hírekelt annak, hogy a devizatorvény korlátozásai miatt egyes bucurestii pénzintézetek nem fizetik ki az Amerikából érkező dolárküldeményeket. Ez a hír meglehetősen aggodalmakat váltott ki, mert igen sokan vannak, akik amerikai családoktól pénzületi támogatást kapnak. Hrvatalos kimutatás szerint egymillió dollárra tehető az Amerikából Romániába ajándékként küldött összeg és épp ezért meglepő a kifizetések megtagadása, mert ezek a pénzküldemények, amelyek minden ellenérték nélkül vándorolnak az országba, nagy mértékben gyarapítják az államvagyonot. Az Aradi Közlöny munkatársa László Dezsőhöz, a Marmorosch és Blank cég aradi igazgatójához fordult ebben a kérdésben, amely pénzintézetnek tudvalevőleg Amerikában is van fiókintézete. A bankigazgató megnyugtató választ adott, amely tel-

Kifizetik az amerikai küldeményeket.

jesen elsőt minden felmerült aggodalmat.
 — Ez alarmhír — mondta László Dezső. — A devizatorvény határozatait az autorizált intézetek hajtják végre és ilyen intézkedésről, amilyent a hír mond, nem tudok. Minden Amerikából érkező pénzküldeményt rendszeresen kifizetnek. Korlátozás, ha erről lehet beszélni, csupán csak annyi van, hogy az amerikai átutalásokat nem dollárban, hanem az aznap őrfoyamon leiben fizetik ki. Mindössze ennyi hatása lehet az amerikai átutalásokra a devizatorvénynek, amelynek kereteibe már sikerült meglehetősen beleilleszkednünk. A felmerült valuta és devizaigényléseknek már teljes mértékben eleget teszünk. Nálunk különösen vámcsekkekben van nagy forgalom és korlátozás nélkül teljesítünk minden megbízást. A devizatorvény életbeléptetése után keletkezett zavaros helyzet általában már megtisztult.

— Olcsó cukor a városi tisztviselőknek. Megirta az Aradi Közlöny, hogy a város vezetősége megkérte Sasu kereskedelmi minisztert, hogy a városi tisztviselők részére egy vagon cukrot utaljon ki. A kérés kedvező elintézést nyert és a boffalui cukorgyárból már utnak is indították a vagon cukrot, mely holnap érkezik Aradra. A cukor árát még nem állapították meg, de lényegesen olcsóbb lesz a cukor üzleti árnál. A közéletmelzési hivatal a jövő hét elején kezdi meg a cukor kiosztását.

— Stromfeld letartóztatásában. Budapestről táviratozzák: A rendőrség ma letartóztatta Stromfeld Aurel volt vezérkari ezredesét, a magyarországi kommün vörös hadseregének vezérkari főnökét tizenkét társával együtt. Csetka János asztalosmester, aki bolszevista-összeesküvést szervezett és akinek a pincéjében fegyvereket is találtak, beismerte, hogy gyüleseiken Stromfeld is résztvevett. Ma az ebben az ügyben letartóztatottakat átszállították az ügyészség fogházába.

— Öngyilkos lett, mert elveszett egy juh. A siriiai (világosi) csendőrség ma jelentette az aradi királyi ügyészségnek, hogy Dobozán Miklós jómodu siriiai földműves 15 éves fia felakasztotta magát. A jelentés szerint a szerencsétlen fiatal öngyilkos nyaka köré, a kótél alá kendőköcot csavart, hogy a kótél által okozott fájdalmakat enyhítse. Tetét állítólag affeietti bánatában követte el, hogy nyájából egy juhot elvesztett és félt atyja büntetésétől. Siriáról e héten már a második öngyilkosságot jelentik és érdekes, hogy mind a két öngyilkos 13-15 éves kistiu volt. Az ügyészség megadta a temetési engedélyt, de egyben vizsgálatot indított annak megállapítására, hogy a fia haláláért nem terhel-e valakit a felelősség.

— Hadimilliomos ur utazik. Lővés az éjszakában. A mamuska mint adóalany, Az utolsó szerelmes level, Dráma a cirkuszban. Pénz királyok küzdelme, Barátom a pumpoló, stb. című szenzációs cikket közli az „Aradi Fáklya” legújabb száma.

— Milliókra tehető azoknak a száma, kik hajlottabb koruk viruló egészségét a Brázay sósorszesz rendszeres használatának köszönhetik. Kapható mindenütt.

— Petőfi élő kortársa Somogyban. Budapestről jelentik: Érdekes öreg ember él a gigei szőlőhegy egyik kis kunyhójában. Bilikó József a neve az aggastyánnak, ki Petőfivel egy napon, 1823. január 1-én született. A 100 éven tuli ember még jó erőben van, ép érzékei vannak és dolgozik, végez mindent a ház körül, még fát is vág. Az öregot nagyon respektálják a „gyerekek” hiszen a legidősebb bizony csak 80 éves közülük.

— Kommunista összeesküvés Belgiában. Brüsszelből jelenti a Havas távirati iroda: A Berinage bányakerületi fémipari sztrájk megvizsgálása alkalmából hatalmasan szétágazó és az egész országra kiterjedő kommunista összeesküvést fedeztek fel. Brüsszeiben, Antwerpenben, Lüttichben, Charleryben és Gentben mintegy negyven kommunista vezért tartóztattak le, akiket külföldről pénzzel támogattak.

— Elitét vasuti rablóbanda. Berlinből táviratozzák: A kölni büntetőtörvényeszek ma fejezte be hetvenhét vasuti rablásvaládott egyén bünperének tárgyalását, akik közül huszonhatot felmentettek, a többiek pedig több-kevesebb évi fegyházbüntetésre ítélték. Kasselben leplezték le a vasuti rablóbandát, amelynek a tagjai közül nyolcat akkor azonnal letartóztattak. A banda tagjai közül többen a rablások ideje alatt is sok milliós vagyonekat harácsoltak össze.

— Egyedül „Olla” gummi föttélenül megbizható.

— Egy párisi étlap. Egy párisi igen divatos vendéglőnek, a Perroquet-nek (Papagály) étlapja került Aradra. Ez a helyiség a Montmartre-on van a Rue de Clichy 16. szám alatt és főként idegenek, angolokhoz, amerikaiakhoz adresszálódnak, akik souper közben táncprodukciókat is kapnak. Az étlapból kiderül, hogy Párisban, még az ilyen kivételesen finom és drága helyen is az árak ma mindössze háromszorosai a háboru előtti áraknak vagyis 1923-ban háromszor annyiba kerül, mint került 1913-ban. Persze a lei és francia frank relációjában ez óriási különbség. Egy leves 8 frank, tojásétel 10 frank, husétel 15 frank, egy poulard 50 frank. És hogy a Perroquetnél csak pezsgő járja s a legolcsóbb 60 frank, viszont vannak 140 frankos pezsgők. G. H. Mum

cordon rouge, Popier Heidrich bunt 1911, Lanson bunt 1911, — szóval Párisba megyünk mulatni!

— Stinnes hajóparkot vásárol Amerikában. Bécsből táviratozzák: A Daily Mail szerint londoni hajózási körökben híre jár, hogy Németország közvetítő személyek útján megvásárolta az Egyesült-Államok állami kereskedelmi flottájának hat hajóját, amelynek beíogadó képessége 8-12.000 tonna között változik. A gőzösök állítólag a Norddeutscher Lloyd lesznek és a dél-amerikai forgalom szolgálatában tognak állni. Stinnes Hugó azonkívül 12 nagyobb gőzöst szerzett meg, melyek régebben a Földközi-tengeri és Keleti-tengeri amerikai forgalmat szolgálták.

Eldorádó.

— Ahol nincsen ára a marhaahusnak. A világgazdaság elpusztítása azt a furcsa helyzetet teremtette, hogy a világ egyes részein bizonyos készletek töménytelen mennyiségben hevernek, amíg más országokban viszont teljesen hiányoznak. Amíg Oroszországban az emberek éhenhalnak, addig Amerikában a gabona elrothad, a mig nálunk a husarak napról-napra emelkednek, addig Argentiniában a marhaahusnak nincs ára, a borjukat elpusztítják és szemétre vetik, nehogy a marhaahomány még jobban megszaporodjék. Az argentiniai állattenyésztés krízisééről egy nemrégben Buenos Airesben járt kereskedő a következőket mondotta:

— Az állattenyésztők, akik Argentiniában a leggazdagabb és legmagyobb befolyásu emberek voltak, ma igen nehéz napokat élnek. Az állatok értéke oly mélyre csökkent, hogy arra Délamerikában még sohasem volt példa és a csordák, melyek a gondos tenyésztés következtében csupa mintq állatokból állanak, annyira elszaporodtak, hogy a marháért ma már senki sem akar fizetni. Az utóbbi időkben a teheneket hat schillingért adták el, vannak azonban vidékek, hol a tehent darabonként nem is lehet értékesíteni. Megtörtént, hogy állattenyésztő árverés alá hozta csordáját és boldog volt, amikor a csordáért két font sterlinget kapott. A kormányhatóság gyökereken módon akarja az állatok túlszaporodását meggátolni. Minden reggel felügyelők vizsgálják meg a csordákat és az újszüloti borjukat agyonlövők!

A napidij.

Egy nagykereskedő apróhirdetést tett közzé az újságokban, melyben ügyes, okos és élelmes ügynököt keres — vidéki utazásokra. A hirdetésekre jelentkezik is valaki, aki az összes igényeknek megfelel, csak a tiszteletdíjban nem tudnak megállapodni.

— Száz lei napidija lesz, — mondja a nagykereskedő.

— Száz lei?! Az kevés. Kérem, kedves uram, a mai viszonyok között... Hát hogy tudjak én abból kijönni...

— Nagyon egyszerűen, — hangzik a válasz. — Ebédeljen minden nap krumplilevest. Nem muszáj magának rántott csirvét ebédelni!

— Krumplilevest?

— Igen.

— Renében van, — egyezett bele az ügynök és elutazott első körútjára.

Két napig nem adott életjelet magáról. Harmadnap Yöröke a következő sürgőnyt kapta: Egész környéken sehol sem kapok krumplilevest. Mít csináljak?

Közgazdaság.

A valutapiac.

Aradi kurzusok. (Március 10.) Budapest belföldi 18, külföldi 14, Bécs 328, Páris 13.45, Zürich 41.50, Prága 6.60, Belgrád 2.30, Berlin 0.0115, Newyork 2.23, Milano 10.50, London 1040, Valuták: magyar korona 0.07, osztrák korona 0.0031, német márka 0.0155, francia frank 13.80, svájci frank 41.50, szokol 6.20, dinár 2.10, dollár 2.20, lira 10.20.

Bucurestii tőzsdezárlat. (Március 10.) Dollár 218-219, márka 0.0160-165, francia frank 13.70-13.80, szokol 6.25-6.30, magyar korona 0.0750-0.08, dinár 2.00-2.20.

Zürichi nyitás. (Március 10.) Berlin 0.0257, Newyork 535.50, London 2521, Páris 32.27, Milano 25.55, Prága 15.9250, Belgrád 5.65, Budapest 0.1725, Bucuresti 2.50, Varsó 0.0118, Bécs 0.007450, bélvégzett korona 0.0075.

Zürichi zárlat. (Március 10.) Berlin 0.0258, Newyork 535.25, London 2522, Páris 32.30, Milano 25.55, Prága 15.95, Belgrád 5.60, Budapest 0.0725, Bucuresti 2.50, Varsó 0.0119, Bécs 0.007425, osztrák bélvégzett korona 0.007450.

— Uj Deviza-üzlet Aradon. A Banca Centrala aradi fiókja a központi deviza-ellenőrző hivataltól nyert jogosítvány alapján devizaosztályt szervezett, amely működését megkezdte. A fiók elsőrendű külföldi összeköttetései révén a törvény és a rendeletekben megengedett mindennemű külföldi átutalásokat a legelőnyösebb napi árfolyamon, gyorsan és pontosan teljesít. A devizaosztály a bank hivatalában (Bul. Regele Ferdinand 29., Boros Benitér 3. sz. alatt) működik. Telefonszáma 860.

— Az Aradi Általános Takarékpénztár március hó 11-én (vasárnap) délelőtt fél 11 órakor intézeti szék-házában (Bul. Regina Maria 5.) tartja rendes évi közgyűlést.

— Aradi ingatlan-forgalom. Florescu György né eladta a Str. Granitei 21. sz. házat 30000 leiert Vihnaiek Adalbert és nejenek. — Özv. Codilla Sándorné eladta a Str. Ioan Calvin 48. sz. házat 320000 leiert Szalpéter Filimonnenak. — Gingoid Avram eladta a Str. Gozdu 8a. sz. házat 117 négyezögöl házhellyel 240000 leiert Czeiler Istvánnak. — Németh József és neje eladták a Str. Oituz 102. sz. házból az öket illető 1/2 részt 70000 leiert Motz Péter és nejenek. — Balta Jenő és tulajdonostársai eladták a Str. Doamna Purgly 58. sz. házat 35000 leiert Ujj István és nejenek. — Priegl László és tulajdonostársai eladták a Str. Doamna Purgly 39. sz. házat 25000 leiert Lengyel Sándor, Szabó János és nejenek. — Miron Vazulné és Iván Romuluszné eladták a Str. Oituz 106a. sz. házat 130000 leiert Fritsch Józsefnének.

Gyomorhurutnál, májbetegségek-nél, epéköveknél a FERENC JÓZSEF keserűviz használati gyakran rendkívül jó szolgálatot tesz.

Köteles-e a férj a felesége ruhaszámait kifizetni?

(„A helyzet ma rosszabb, — mint 1000 esztendővel ezelőtt.”

(Az Aradi Közlöny londoni levelezőjétől.) Cailot-nővérek, a legnevesebb parizsi szabócégek egyikének tulajdonosai, akiknek Londonban is van fiókjuk, pert indítottak J. V. Nash huszárkapitány ellen, mert ez nem akarta kifizetni a felesége ruhaszámait.

— E pör anyaga — nyitotta meg a tárgyalást Mc Cardie bíró — társadalmi szempontból rendkívül fontos. Arról van szó, lehet-e a férj felelőssé tenni a felesége kiadásaiért?

A huszár százados, aki polgári ruhában jelent meg a bíróság előtt, vallomásaiban elbeszélte, hogy 1919. július havában vette feleségül nejét. Ő már a harmadik férje volt. Az első kegyő elvált tőle. Abban az időben évi 1000 font volt a jövedelme. (Egy angol font körülbelül 14.000 magyar korona.)

— Nyomban a mézesetek után — folytatta a kapitány — észrevettem, hogy a feleségem valóságos imádja a ruhát. Napjának jórészt szabónőjénél töltötte. A villánkban berendezett magának egy termet, amelyben a ruháit tartotta. A szekrények a falba voltak építve. Egyikben összeszámoltam s nem kevesebb mint harminckett darab estélyi ruhát találtam a toalettek között. Megkérdeztem tőle, nem találja ezt egy kissé soknak? Ő csodálkozó arccal nézett rám és így szólt: „Ha az akarja, hogy a felesége London legjobban öltözött asszonya legyen, akkor még kevés is.”

A bíró ezzel a megjegyzéssel szakította félbe itt a férj vallomását:

— Csakugyan az volt Önnek az ambíciója, hogy a felesége London legjobban öltözött hölgye legyen?

— Szó sincs róla, — tiltakozott a kapitány hevesen, — sohasem voltak ilyen ambícióim.

— Miért nem figyelmeztette a feleségét, hogy mérsékelje kissé magát az öltözködésben?

— Kérem, ha azt mondtam neki, hogy fölöslegesek ezek a ruhák, akkor nyomban ment a szabónőhöz és újakat csináltatott. Ezek olyanok lesznek, — mondotta diadalmasan — amelyeket nem fog fölöslegeseknek találni. Ha azt mondtam, hogy szép a legutolsó toalettej, akkor ismét a szabónőhöz szaladt, hogy még szebbet készítessen. Ha azt mondtam, hogy nem elég izléses, ennek a megjegyzésnek ismét új ruha lett a következménye: „majd egy izléseset...“ Hiába próbáltam meg bármit, a dolognak mindig új toalette lett a vége. Már nem tudtam, mitévő legyek. Apai brókásgémet eladtam, hogy kifizethessem a számlákat. Nem maradt semmim, csak 500 fontra rugó tisztá.

— A ruhaszámok pedig — vetette közbe a bíró — évi 2000 fontra is rugtak.

— Néha még ennél is többre! — Nem értem, — szólt a bíró — miért nem fizette ki önagsága ezeket a ruhaszámokat a saját jövedelméből? Hiszen neki is volt évi 1000 font jövedelme az anyai örökségből.

Az asszony ügyvédje erre azt mondta, hogy valamirevaló férfi nem írhatja el, hogy az asszony a saját pénzéből öltözködjék. Az asszony felöltöztetése a férj legelembb kötelessége.

— De nem akkor, — ripoztzott a bíró — amikor ez az öltöztetés 2000 fontba kerül, holott a férj összes jövedelme 500 font. Ez nem férj kötelessége.

A férj ezután elmondotta, hogy a feleségének csak ez a szenvedelme volt. Nem kártyázott, nagyobb összegű pénzt más célokra nem adott ki, csak éppen öltözködött és társaságokba járt. A legutolsó ruhaszám, amelynek kifizetését megtagadta, mindössze egy hónapon belül készült toalettekről szól. Ezek a toalettek a következők voltak:

Róbe Gismoda föniciái égszínűk	5400
Reggeli toalette vörös bársonyból, karrizozva	5800
„Bünöző nő“-toalette, kék színű, arannyal díszítve	6700
Robe crysis, sárga bróssal	8800
Robe crystalide, himzett kék tüllel díszítve	7600
Összesen 34.300	

— És ez kérem egyelőre egy hónapnak az eredménye, — kiáltott a férj elkeseredve — miközben a számlát az ujjai közé gyűrte. — Azt hiszem, nincs olyan törvény, amely engem arra kötelezhetne, hogy ezt kifizessem.

A bíró erre azt mondta, hogy a felvetett kérdés rendkívül kényes.

— A férj és feleség között levő viszony — folytatta — sohasem volt túlságosan egyszerű. A házastársak élete mindig bonyolult volt, nehézségek merültek fel ebben az életben. Azt hiszem, hogy most a helyzet sokkal rosszabb, mint száz esztendővel ezelőtt volt. Napjainkban ugyanis egymásután alkotjuk a törvényeket, amelyek a nőket újabb és újabb jogokkal ajándékozzák meg. A férj vállain azonban ugyanazok a felelőségek és kötelességek nyugszanak feleségével szemben, amelyek akkor nyugodtak, amikor az asszonynak semmiféle joga nem volt. Azt lehetne mondani, hogy a törvényhozó felszabadította a nőt, de nem szabadította fel a férjet. Az előttünk levő ügy alapos megfontolást igényel, éppen ezért nem hozom meg az ítéletet már ma, hanem csak a jövő hét valamelyik napján.

Mc Cardie bíróról megállapították az angol lapok tudósítói, hogy meggyőződéses agglégény.

Mozi.

• Még csak vasárnap kacagtatta meg ő az Urániában a közönséget. Az öt pompás bohózat — ő mint igazi szerelmes, ő, az előkelő helyen züllő, ő mint konyhafő, Szellem és sport, Bradfer Hercules féltékenysége — vasárnap kerül előadásra az Urániában.

• A koronázási filmet mutatja be a héten az Apolló. A monumentális film, amely kétségelően a közelmúlt idők mondhatni legnevezetesebb eseményeit örökíti meg, hű képen adja vissza az alba-iuliai koronázást és a bucaresti koronázóünnepek valamennyi fázisát.

• Ferrante, Nápoly hóhéra az Apollóban. Szombaton egy újabb Dorian-filmet mutatott be az Apolló, művészi tökéletesség tekintetében felülmúlja az eddigi igazán nagy sikert aratott Dorian-filmeket is. Ferrante, Nápoly hóhéra vérszomjas zsarnok, akinek beteges félméle kiolthatatlan bosszúvágy formájában jelentkezik. Az író, rendező, színész, pompázatos Dorian-film még vasárnap, hétfőn és kedden marad műsoron az Apollóban.

Izgalmas részletek Károly lemondásáról.

(Zita: Egy uralkodó sohasem mondhat le! — Hogyan írta alá Károly a lemondó manifesztumot. — Werkmann császári magántitkár vallomásai.)

(Az Aradi Közlöny bécsi tudósítójától.) Eddig sötét fátyolba burkoltan állt előttünk Károly exkirály lemondásának története. A lemondás idejének történelmi óráiban Károly exkirály titkára, Werkmann az uralkodó közvetlen közelében tartózkodott. Werkmann most kiadja memoirjait. „Der Todlauf Madeira“ címen és ez a mű legközelebb Münchenben kerül a könyvpiacon. Még a könyv megjelenése előtt módunkban áll a következő érdekesítő fejezetet közölni:

Harc Károly aláírásáért.

1918. november 10. a külügyminisztérium egy vezető személyisége Slotow jelent meg Schönbrunnban. A közeli felfordulásról szóló hírek eljutottak a semleges hatalmak követségeihez is. A semleges államok követei kijelentették, hogy kollektíve lépnek fel az uralkodó védelmére és lehetővé teszik, ha erre szükség lesz, hogy külföldre meneküljön. November 11-én Károlyon nagy nyugtalanság vett erőt. Magához kérte Werkmann és megkérdezte tőle, hogy mi van a keresztényszocialisták azon javaslatával, mely szerint Ausztriában népszavazás döntsön az államforma kérdésében. Werkmann nem tudott erre válaszolni. Rövid idő múlva Werkmann Wiesner nagykövet hívta fel telefonon a külügyminisztériumból és közölte vele a németausztriai nemzeti tanácsköztársasági határozatát. Ezután Lammasch miniszterelnök és Gayer miniszter jöttek. Mind a ketten végsőig izgatottak voltak. 11 órakor vezették őket a császár elé. Ekkor Werkmann egy telefonérintést kapott, az „Austria“ című keresztényszocialista könyvnyomatos egy hírét közölték vele, mely szerint:

„A korona viselője hír szerint még a Nemzeti Tanács holnapi ülése előtt visszavonul. Ugyanekkor lemond a Lammasch-kormány. A jövőendő államformáról csak a népszavazás dönthet.”

Ez a pártnyilatkozat ugylátszik presszió akart lenni arra, hogy a császár aláírja a lemondó manifesztumot. A kommunikét a császár íróasztalára juttatták, a császár komoran olvasta el. Gayer így szólt a császárhoz:

— Felsőged látja, hogy a keresztényszocialistapárt is pressziót gyakorol. Felsőged aláírása nélkül, a döntés felsőged ellen szól majd. A beérkezett hírek szerint felsőged a munkástömegeket itt láthatja majd Schönbrunnban. Minden bizonytalanság nem áll majd egyedül felsőged — de az a kevés ember, aki nem hagyta el, el fog esni. Elbukik felsőged is és a legmagasabb család is. Nincs más kiút, csak a manifesztum, amely azonnal kell nekünk, ebben a pillanatban! El kell juttatni az államnyomdába, hogy délután 3-kor már publikálhassuk! Csak ez a nyilatkozat tarthatja vissza azokat, akik már nem riadnak vissza semmitől sem!

Lammasch miniszterelnök is kapacitálta a császárt:

— Igen, ennek meg kell történnie! Szükségem van azonnal a papírra! Kérem az aláírást!

A császár megkérte a minisztereket, hogy hagyják magára Werk-

mann a szobában maradt. Károly egy kérdő pillantást vetett rá. Werkmann így szólt:

— Kérem felsőgedet, hogy írja alá!

Zita az aláírás ellen.

A császár ekkor ezt mondta: — A császárnő öfelsege is hallgassa meg Önt!

Behívták a császárnét. A császár átnyújtotta neki a manifesztumot. Zita gyorsan átfutotta, anélkül, hogy figyelmesen átolvasta volna.

Zita: Soha! Te nem mondhatasz le! Károly! Ez nem lemondás...

A császárné nagyon izgatott volt Hangosan kiáltott:

— Egy uralkodó sohasem mondhat le! Letehetik, elvesztheti uralkodói jogait. Jó. Ez erőszak, amely nem kötelezi őt arra, hogy elismerje jogai elvesztését. Lemondani, — soha, soha, soha! Inkább én is veled bukom — akkor Ottó következik! És ha mind elesnének, — még vannak Habsburgok!

Ekkor kopogtak az ajtón. Jedochovszky gróf, szárnysegéd lépett be.

— Felsőged, a miniszterek sürgősen várják a választ!

— Várjanak még egy kicsit — mondta a császár.

Kis idő múlva bejött a szárnysegéd és Gayer miniszter is kitárta az ajtót. A császár és a császárné idegesen a porcellánszobába vonultak vissza, hogy zavartalanul lehessenek. A császárné lassan megnyugodott. Werkmann ezekkel a szavakkal fordult hozzájuk:

— Mint talán tudja felsőged, dr. Renner azzal az argumentummal, hogy egy császári Ausztria rossz békét kapna — felsőged számos hívet hódította el.

A császár izgatottan szólt közbe:

— Badarság! Biztosra veszem, hogy rám inkább hallgatnak, mint azokra az urakra, akik annyira örültek, hogy egy csatlakozási nyilatkozattal izgatják a győzőket! Ezt az Ausztriát Párizsban majd lábbal tiporják. Nem tesznek majd különbséget az entente által gyűlölt Németország és a Németországhoz csatlakozott Ausztria között.

Majd ezt kérdezte Károly:

— Hát nincsen senki, aki a monarchia védelmére keljen?

Werkmann ezt válaszolta:

— Felsőged, az a néhány száz ember, aki a tömegeket fékentartotta, együtt van. Ezek megtudják akadályozni azt, hogy felsőgedet bántalom érje, de nem elég erősek ahhoz, hogy a gyárakban megindítsák a kezeket és nem áll hatalmukban annak elintézését, hogy a vasutak élmszert hozzanak a városba!

Károly: Mondja meg a miniszterelnöknek, hogy a manifesztumot aláírom és a nyilvánosságra hozhatja.

Werkmann kirohant a kékterembe:

— Nyilvánosságra lehet hozni a manifesztumot!

Bécs megtudta a császár üzenetét. Az osztrák köztársaság megszületett.

Ferante, Nápoly hóhéra. Dorian-film. :- Főszerepben Paul Wagner és Lydia Salamanova. Vasárnap, hétfőn, kedden és szerdán az Apolióban.

„Ó”. Legújabb szenzációs nevető-este ma vasárnap az Urániában.

Újabb ház-összeomlás.

(Éjszakai rohadalom. — A háztulajdonos szerencséje.)

A házbeomlások száma az éjszaka folyamán ismét szaporodott Aradon. A Desseanu (Révai) utca 8. számú ház az éjszaka folyamán összedőlt. Különös és véletlen szerencse, hogy ennek az újabb házbeomlásnak nem lett katasztrófális következménye. A házat egyedül a tulajdonos lakta. Éjjel után hatalmas robajjal a tető rázuhant a ház padlására, amely a nagy súly alatt megrepedt és a mennyezet teljes nagyságában beestett a háztulajdonos lakásába. A közelben lakók hallva a nagy robajt, azonnal odasiettek, hogy az esetleg bent rekedteknek segítséget nyújtsanak. Hosszas munka után sikerült a fatörmelékeket eltakarítani. Már mindenki el volt készülve arra, hogy a ház tulajdonosát összezúzott tagokkal találja a törmelékek között, azonban csodálatos véletlen megmentette a ház tulajdonosát a haláltól. A lezuhánó gerendákat az ágy mellett egy nyitvahagyott ajtó és egy szekrény visszatartotta attól, hogy ráessenek az alvó emberre. A ház tulajdonosát eszméletlenül találták meg ágyában, azonban sérülés nyomai nem látszottak rajta és csak az ijedség miatt vesztette el öntudatát. A házbedőlésről jelentést tettek a városi mérnöki hivatalnak, amely megállapította, hogy a ház már körülbelül száz esztendő, vályogból épült és a tulajdonos már többször figyelmeztették, hogy házat renováltassa.

A bajor összeesküvés.

Letartóztatott szénagykereskedő Berlinből táviratozzák: A Berliner Tageblatt értesülése szerint a bajor összeesküvést a szénszindikátus fedezte fel, mert tudomást szerzett arról, hogy Krühles szén szindikátusi elnök tárgyalást folytatott a német szénelátás adatainak a franciák kezére juttatásáról. A nacionalisták azt állítják, hogy Bajorországot nem szaktették volna el a birodalomtól, de a monarchista uralmat kiterjesztették volna Északnémetországra is, amiben Franciaország közvetített segítséget vették volna igénybe. Az összeesküvés ügyében ma újabb letartóztatották Munk müncheni szénagykereskedőt, aki cseh szénérdekeltségekkel tárgyalt a puccs ügyében.

NYILTÉR.

Az ezen rovat alatt közlöttékért nem vállalunk felelősséget.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik felejtethetlen megboldogult drága férjem illetve apa, nagyapa és após végtisztességén megjelenésükkel, nem különben írásban fájdalomukat enyhíteni igyekeztek, ezúton mondunk hálás köszönetet.

Sihis (Borosabcs) 1923. márc. 10-én.
Üzv. Steiner Mayerné és családja.

Megkezdődött a husvéti vásár!

„RENAISSANCE”

divatárúház

Str. Brătianu 2. Minoreta palata. Weitzer-u. 2.

- 1 mtr. tiszta gyapju tavaszi kabátszővet Lei 225.—
- 1 mtr. tiszta gyapju tavaszi ruhaszővet Lei 145.—
- 1 mtr. valódi angol férfiszövet Lei 885.—
- 1 mtr. raglán szövet Lei 825.—
- 100 cm. széles Crep Marocain minden színben Lei 250.—
- 80 cm. Nyers selyem Lei 175.—
- Angol cérna sefir Lei 48.—
- Grenadinok minden színben Lei 88.—
- Jutta futószőnyeg Lei 85.—
- Gyönyörű mintás kabátbélés Lei 78.—

Mousszlin harisnyák, keztyűk, vásznak Crep de Chen selymek, stb. legolcsóbb bevásárlási forrása. 13076

Kardos Miklós
ásványvizkereskedő

ARAD, Str. Eminescu (Deák Ferenc-u.) 86.
Telefon 686.

Ajánl friss töltésű ásványvizeket, saját készítésű legfinomabb valódi málnaszörpöt és kristályvizet. Denaturált szezaból és Lysoformból állandóan raktárt tart.

Vásárol minden mennyiségben üres palackokat. 1300

Dynamók, villanymotorok, transzformátorok, elektromos indító készülékek stb. szakszerű javítását és újratekeresését, mindennemű fém-munkát a legjutányosabb áron vállal.

Ioan Kádár János
mechanikai üzeme Arad.
Strada Simeon Balint
No. 5. (Desseffy-utca) 1325

Kifutó fiu
jó fizetéssel
felvétetik.

13741

Radio Hirdetési Iroda 2887/a. sz.

GUMMISAROK ÉS GUMMITALP

olcsóbb és tartósabb mint bőr! Legjobban óv nedvesség és hideg ellen!

Március 18-án

Március 29-én

Rozo és Félix

Weingartner
ROSE

vonósnégyes,
(Professor Rosé, Fischer, Buzitska, Walter) világbiró művészek hangversenyei. Jegyek Blochnál válthatók.

! Pártoljuk a belföldi ipart!
BUTONIA

gomb- és szaruárugyár

ARAD, Piața Stefan cel Mare No. 1.

Ajánl minden formájú, kivitelű, színű és minőségű gombot bármily mennyiségben prompt szállításra. Nagy raktár tavaszi újdonságokban. Feltűnő olcsó árak. Legkülánsabb kiszolgálás.

Viszonteladónak nagy kedvezmény. 13076

Keresünk

megvételre kisebb-nagyobb bőr- és magánházakat, butorokat, zongorákat és szőnyegeket.

Elfogadunk

bizományba mindennemű ékszereket és árukat.

Kínálunk

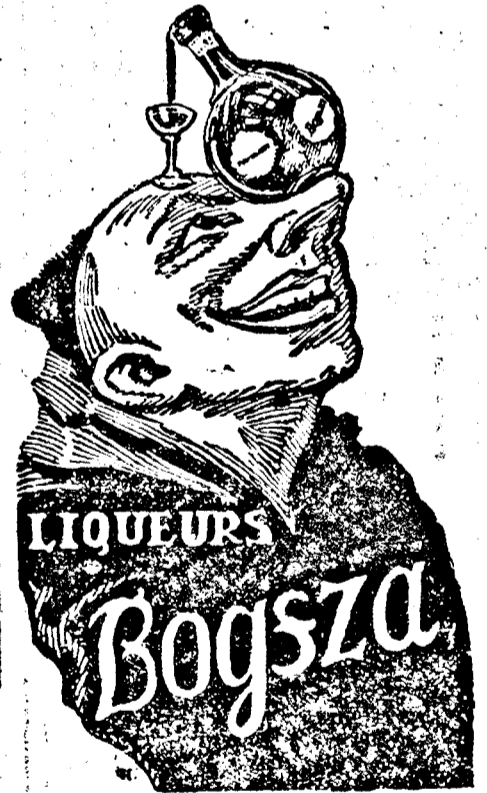
eladásra kisebb-nagyobb bőr- és magánházakat, valamint Aradhoz közel fekvő vidéki városban elsőrendű emeletes üdülőházat nagy raktárral és kerttel előnyös feltételek mellett. Ugyssintén zongorákat és butorokat.

Pénz

kölcsönök kieszárlását elvállaljuk garancia képes egyének részére.

Általános kereskedelmi igényesség

Arad. Bulv. Carol I. No. 2. (Erzsébet körút 2.) Vörös ökörral szemben. 13210

Használt élmegvételre kerestetik. Bővebbet a kiadóhivatalban.

ENGRÓS

„ORIENT”

DETAIL

szövetárúház.

Bulev. Reg. Maria No. 13. (Sala-uca sarok.)

- 1 Mt. 150 cm. széles gyapju szövet női kabátra Lei 120.—
- 1 Mt. 150 " " gyapju szövet női kabátra " 190.—
- 1 Mt. 150 " " férfi szövet " " " " " 215.—
- 1 Mt. 150 " " Angol Raglan " " " " " 275.—
- 1 Mt. fekete szövet " " " " " " " 95.—

Bélés selymek minden színben Lei 95.—

Valódi angol covercotok, valódi angol berberin legdivatosabb férfi szövetek óriási választékban raktára értek. 1322

Joanovits Antal szücs

Bulevardul Regina Maria No. 3. (Neuman-ház).

Szőrmetárgyakat nyári megóvásra teljes értékben tűzkár ellen biztosítva továbbra is elvállal. :- Bőrök kikészítését és szőrmék javítását a nyár folyamán jutányosan elvállalja.

Brilliánsárat, gyöngyöt, platinát, arany és ezüst árukat és hamis fogsorokat magas áron vesznek: Kun ékszerész, Arad.

HA AZT AKARJA hogy mindig szép, fehér kezei és finom lágy arcbőre legyen. Fiatal üdőségét és szépségét csak akkor nyeri el — ha használja ápolásul az „ELYSEE” krémeket nappalra, vagy éjjelre „ELYSEE” kenőcsöt. Minden ismerősének ajánlja — ha bebizonyosodott annak csodás hatásáról. Nincs többé szelplője, ha használja az „Elysee” „Disorét”-et. Az összes „Elysee” készítmények főraktára. Szelesen Ausztrá parfümöt beszerezni, amiket gyári áron szállítunk: **KIGYÓ nagydrogueria ARAD**

Csodás hatású araszéjtő és finomító a
Földes MARGITCREME
és **MARGITSZAPPAN**
Zsírtalan, ártalmatlan, rögtön szépít.
Pár napi használat után szüntet szep-
lő: et, májfoltokat, bőrkérbőket, rán-
cokat, redőket és minden bőrbajt. Az
arc pár napi használat után tiszta, ham-
vas, rózsás lesz. 13595
Dr. Földes és Hóhé Marpitarom gyára
Budapest, I. Bertalan-utca 26.
Arad—Uj-Moetaco 13595

Női modell kalapok nagy választékban

ugyancsak azok átvarrását, festését a legújabb modell után elvállalom.
Férfi kemény és puha kalapok, valamint sport sapkák nagy raktára.
Bármilyen kalap tisztítását, festését, szalagozását vagy bőrrrel ellátását
legelőcsőbban készítem. Tisztelettel
Bittenbinder Konrad első aradi villanyerőre beren-
deztet kalapgyártás.
St. Eminescu 42. (Deák Ferenc-utca) 1287

Frisa és kellemes ízű

Csukamájolaj

most érkezett, ára egy nagy üveg-
nek 35 Lei. 12061

Asztmás betegeknek
rögtön könnyebbülést idéz elő az
„Astmin” cigaretta 24 drb. 10 L.

Ha tyukszeme
fáj és gyötéri a kin, legjobb gyógy-
szer az Anagalin 1 üveg 10 L.

Kapható:

Hajós gyógytárban
Aradon, Eulov. Regina Maria 22.

Az aradvárosi kertészetben

azonnali kiállításra alkalmas,
magas, erőteljes

6000 drb. diófa	oltott	20 Lei
2000 drb. meggy	"	15 Lei
2000 drb. cseresznye	"	15 Lei
10000 drb. vadgesztenye	"	15 Lei
árban kapható.		1101

Nagytakarításnál

„ÁRKÓ”

butorlisztjét használjon!

Mindenki maga tisztíthatja butorait.

Butora tiszta, új, fertőtlenített lesz.

Polturoz, matt, fényezett, festett butorok-
hoz használható. Kapható

„Mercedes” vegyiparnál

Eulov. Regele Ferdinand (József Tóh.-u.) 8.

Ökvetlen próbálja meg!

Uri divat

és cipőszakmában

szakképzett, több évi fővárosi
gyakorlattal bíró, szervezőképes
kereskedelmi alkalmazott és ki-
rakatrendező március 15-re állást
keres. Megkereséseket: „Agilla”
jellegre Targu-Mures (marosvá-
sárhelyi) főpostára postrestante
kérek. 1257

Garantált

fajtiszta

Erfurti főzelék
és virágmagvak
kaphatók

Balázs Odön

magkereskedésében

Oradea-Mare (Nagyvárad)

Vitáz Mihály (Nagypiso) tér 4.

Részletek árjegyzék
kiváratra ingyen és
bérmentve.

Gyorsgyűjtőwaggont

indítunk a napokban Budapestre és Wienbe.
Szállítványokat mérsékelt díjtételek mellett
teljes értékekessel vállalunk

a külföld bármely állomására

Deutsch Testvérek nemzetközi szállítók

Arad, Str. G. Lazar (Simonyi-u.) 13. :- Interurbán telefon: 401.

Saját telepek: Wien, Budapest, Berlin, Passau, Regensburg,
Simbach, Salzburg, Szolnok, Cluj, Oradea-Mare,
Orsova, Brasov. (Sürgőnyeim Deutschsped.) 1121

Aradvármegyei Gazdasági Egyesület

Magosztálya

Arad, Str. Mircea Stanescu.

Gazdálkodók és kertészek figyel-
mét felhívjuk nemesített, fajtiszta
kiváló esiraképes vetőmagvainkra.

Gazdasági vetőmagvak.

Nemesített bankuti lófogó tengeri
Eredeti Nole-féle tavaszi Imperial árpa
Kender, len és cirokmagvak
Nemesített takarmányrépafajok és cukorrépa
magvak
Arankamentes lucerna és vöröshere magvak
Muhar, köles, réti és pázsit fűmagvak.

Kerti magvak.

Kopenhágai és Enkhuizeni korai káposzták
Valódi wredi braunschweigi káposzta
Bécsi és prágai korai és késői petrezselymek
Murok, karotte magvak, Erfurti céklarépák
Zeller pasztinák, kalarábé fajok és retkek
Eredeti turkesztán és görögfaj dinnyék

Virágmagvak színes tasakokba adagolva.

Viszonteladóknek és kertészeknek árendedmény

Szőlőpótláshoz alkalmas
Dusgyökerű Szőlőoltvány

és
Gyökerez Riparia Portalis

kapható 18068

WINKLER JOZSEF oltványtermelőnél

Arad, Str. Consistoriului (Batthyányi-u.) 11

Nem is hiszi

milyen megkönnyebbülést
nyuj sok viszontagságunk
közepette a

DIANA

sósorszesz

állandó használata. Szer-
vezettünk állandó képessé-
gét már kora ifjuságunk-
tól fogva ápolunk kell.
Semmiféle szorrel sem
érhetjük ezt el oly bizto-
san, mint a 13878

DIANA

sósorszeszszel.

Uj női kalapok díszítő raktáron
férfi kalapok nagyválasztékban

Fischer Jánosnál,

Strada Eminescu No. 29. (Deák Ferenc-utca) Ortutay-palota.
Ugyazott mindennemű férfi és női kalapok átalakítása elvállaltatik.

Utlevelékre vizumot 55 Leiért legpontosabban leggyorsabban a **KELET-hírlapiroda** szerez, Str. Alexandri Salacz-u. 1

Tavaszi felöltő, ruha és jemper ujdonságok megérkeztek

PLESZ GYULA

cégház, Arad, Str. Cal. Piriol 3. (Vörösmarty-u.) A színház hátsó bejáratával szemben. Angol és francia mértékutáni rendelések izlésesen eszközöltetnek.

Apró hirdetések

Ingatlan.

ELADÓ adómentes, modern 3 szobás ház lakással, mely 2 lakásnak is alkalmas. Mozdony-utca) 8. sz. 1079

MAGÁNHÁZ eladó. Azonnal átvehető. Cím a kiadóban. 1199

VENNÉK házat 2-3 szobás beköltözhető lakással áprilisra Aradon, vagy környékén. Ajánlatokat Zimánd állomásra. 1206

KOVASZINCON 9 hold szőlő kőnával, teljes pince felszereléssel eladó. Bővetbet Herczegh, Strada Episcopul Radu (Magyar-utca) 1. 1226

KERESEK megbízóim részére bérházakat, magánházakat, kisebb házakat, földeket, szőlőket, üzleteket. Komoly vevőim vannak. Haász-iroda Str. Románului (Zrinyi-utca) 6. 13518

URILAK belvárosban 7 szobás lakással, istállóval, mely garagénak is alkalmas, kocsilakással jutányosan eladó. Kisebb bérházak a belvárosban 3-5 szobás lakással, kedvező fizetési feltételekkel eladó. Magánházak 3-5 szobás lakással, izlethelyiségekkel és anélkül. Szőlők 4-6 holdig kőnával, teljes felszereléssel, állomás közelében, butorral és anélkül, kedvező áron eladók. Birtok oca 250 kat. hold erdős legelővel Arad megyében feltűnően jutányosan sürgősen eladó. (Savoy-cég fuakereskedelmi iskola mellett). 13785

ALKALMI VÉTELI befektetések: belvárosi sarokház tüzeltel, 2 szobás lakással; több magán és bérházak, magánházak vegyeskereskedéssel, italméréssel, üzletek, raktárak belvárosban eladók. Díjtalan felvilágosítást nyújt „Argus” Strada Eminescu (Deák Ferenc-u) 1. 13417

ELADÓ házak, szőlők, birtokok, egyéb ingatlanok előjegyzését elfogadja Wallinger-iroda. 13210

TÖBB magán-, bér- és emeletes házak lakásokkal, fűszerüzletek italméréssel, vidéken házak nagy telekkel és szőlők eladók. — Keresünk 500 holdnyi a szántót 300-1500 holdnyi tölgyes erdővel; 15-60 holdnyi szántókat tanyákkal. — Előjegyzünk minden ingatlan és ingóságot. „Megbízás” vállalat Str. Horia (Széchenyi-u.) 2. 13737

ELADÓ házak, szőlők, malmok, birtokok, egyéb ingatlanokról felvilágosítást minden vételkényszer nélkül ad Wallinger-iroda. 13210

KERESÜNK magánházakat belváros területén lakással. Birtokot Arad határában 50-60 holdig. Savoy-cég, fuakereskedelmi iskola mellett. 13785

ELADÓ Strada Rahovei (Mihály-utca) 73. számú ház nagy kerttel, 2 szobás lakással. 1291

MODERN MAGÁNHÁZ három szobás lakással eladó. Cím a kiadóban. 1302

STR. EPISCOPUL RADU 18. (volt Magyar-utca) 23. számú ház lakással eladó. 1310

MAGÁNHÁZAT keresek megvételre belvárosban modern lakással. Ügynök melőzőv. Ajánlatokat kérek Radió Hirdetéstroda Apollóval szemben. 13856

MAGÁNHÁZ Strada Oituz (Illés-utca) 38b) adómentes, villaszerű elfoglalható lakással folyó hó 16-án péntek délután 3 órakor az „Uranus” helyiségében (főpostával szemben) nyilvánosan eladatik. Megtekinthető délutánonként. Kikiáltási ár 150.000 lei. Feltételek az Uranusnál. 13009

STRADA OITUZ (Illés-utca) 86a) számú ház szabad kézből eladó. 1290

STRADA COASEI (Kasza-utca) 23. számú ház 754 □-öli telekkel eladó. 1260

Minden nő

használgon

SERAIL CREMET

ha azt akarja, hogy szép és üde arca legyen. Kapható nappali és éjjeli használatra: 12171

a ROZSNYAI gyógytárban Arad.

FOG	JEANETTA MOHR vlszg. fogtechnikusnő. Arad, Luther-tér 1. Bemélt 8-12, 2-7-ig. Mindon esztőrtőknön szeg-nyeknek ingyen fogburás.	FOG
	12641	

„NOVUM”

bizományi, ingatlanforgalmi és hirdető iroda, ARAD, Str. Tribunal Axeate (Damjanlov u.) 14.

KÉPESLAP-UJDONSÁGOK nagyban eladása.

„ELASTIC” gyártmányu gummiáruk Nagyromániai képviselote.

Vállaljuk ingók, ingatlanok, üzletek adásvételének közvetítését.

HIRDETÉSEK FELVÉTELE.

KERESÜNK képviseltetésre vagy bizományba Nagyromániában be nem vezetett cikkeket.

SAJÁT UTAZÓK!

Felkérjük t. ügyfeleinket, hogy régebbi megbízásukat megújítani sziveskedjenek.

Megnyílik e hó végén.

Cégvezető: KELETI V. Tulajdonos: SZIRMAI A.

FELTER TERÉZ

kozmetikai intézete ARAD, 18679 Strada Metianu (Ferryay-u.) 4.

Hajszálak végleges eltávolítása, arcápolás.

Hölgyfodrászat, hajfejtés, manikűr.

Ügyes gép- és gyorsírónő

ki az ország mindhárom nyelvét tökéletesen bírja elsörendű aradi cégnél, magas fizetés mellett állandó alkalmazás nyerhet.

Kimerítően felszerelt ajánlatok

„Állandó 16”

jelige alatt Kelet hírlapirodába címzendők. 13018

Adolf Lusztbáder

ingatlanforgalmi iroda 246

Arad, Str. Desseanu (Révay-u.) 2.

Eltogadok megbízásokat házak, szőlők és birtokok eladására. Előjegyzésben több kisebb-nagyobb bér és magánház.

Lenmag termesztésre szerződéseket köt és vetőmagot ad az Aradvármegyei Gazdasági Egyesület.

„Hermes” 7805.

IV. BÉCSI NEMZETKÖZI MINTAVÁSÁR 1923. március 18-24.

A legelőnyösebb bevásárlási forrás az összes szakmák részére. Felvilágosításokkal szolgál a t. b. képviselő: 1061

Kereskedelmi és Iparkamara, Arad.

FÖLDSZINTES ház 4 szobás lakással, vízvezetékekkel, 150.000 Leiért. — Belvárosi ház 4 szobás, fürdőszobás lakással, kerttel 280.000 Leiért. — Emeletes bérház forgalmas utvonalon 400 ezer Leiért — Kertes bérház 2 szobás lakással 140 ezer Leiért. — Ház fűszerüzlettel, 2 szobás lakással 120 ezer Leiért. — Ház fűszerüzlettel, korcsmával, 2 szobás lakással 150 ezer Leiért. — Sarok bérház fűszerüzlettel, poharazással, 2 szobás lakással 265 ezer Leiért. — Három üzlet a főté közelében, 1 üzlet a főtéren eladók. Haász-iroda, Str. Románului (Zrinyi-utca) 6. 13518

HÁZ 560 □-öli telekkel, nagy gyümölcsös kerttel, lakással eladó. Bővebbet: Strada General C. Coanda (Borona-utca) 53. 1299

Oktatás.

ZONGORA ORÁT ad kezdőknek és haladóknak zeneakadémiai hallgató. Str. Ghiba Birta (Varjassy József-utca) 2. 1295

Ellátás.

KÉT hivatalnoknőt, vagy diakléányt teljes ellátásra vállalom. Cím a kiadóhivatalban. 1292

INTELLIGENS fiatalember teljes ellátást keres jobb izr. családnál. Cím Wallinger hirdetőjében. 18209

Különféle.

TARSAT keresek 120-150 ezer Lei tökével konkurrenria nélkül nagy jövedelmű iparvállalathoz. Levélben megkereséseket a kiadóhivatal „Foka” jelige alatt továbbít. 1824

FILHARMONIKUS CONCERTEN ruhátárnál tévedésből elvitt létesítmény, kérem Kulturpalota portánál leadni, különben közelálló ismerősöm által felismert illető nevét közreadom. 1818

IPARTELEP 150-200.000 Leiit megfelelő kamat ellenében keres. Ajánlatokat a kiadóba kér. 1826

KERÉKPÁROKAT, varrógépeket, gramofont, legjobban javít Schwarzcz műszerész, Str. Brancovici (Lázár Vilmos-utca) 3. 13641

ASSZONYOK, leányok részére gyorsan és pontosan elsajátítható varró- és szabásati tanfolyam van Strada Eminescu (Deák Ferenc-utca) 40a) II. emelet udvari fellárat. 12971

ELVESZETT pénteken este a Plaza Avram Iancu (Szabadság-tér) 11. számtól a színházig, esetleg a színház előcsarnokában, egy női brosch, öt nagyszagu zönggyel és gyémántokkal körülfoglalva. Becsületes megtaláló 100 jutalom ellenében, kérem, adja át Bonnamu, Str. Vulcan (Kazinczy-utca) 11. sz. 1279

Friss hal érkezik vasárnap reggel
Luttwak József céghöz.
Ugyanott burgonya, narancs és citrom is kapható. 1297

No. 588/923.
Publicatione de litatie.
Sedria orfanală a oraşului Arad prin decisiunea emisa sub No 588/923. a ordonut licitarea lăşământului mobililor si obiectelor remăse de fosta soşia alai Biró Danilă.
Accasta licitatie o vomu ţinea in 24 l. c. la 4 oare d. a. in Cal. Şaguna No 108.
Arad, la 10 Martie 1923.
Julia Papp
inventari atorul
Stigismund Agoston
preştorul.
1286

Aki olcsón és jól akar vásárolni, úgy okvetlen keresse fel az új linoleum-üzletet, ahol gyermekreccsi vasmat, kerekakhoz gumit, papát, kókusz fűtésanyagot és más gummiárat kaphat. Str. Bessen (Ferryay-u.) Huszadi-palota. Szives pártfogást kér: Kramer Béla.

El ne felejtse, hogy régi Harisnyát minden színben és minőségben még mindig Szücsnél szerezheti be. Arad, Bulev. Regele Ferdinand No. 15. A motorállomással szemben.

Apró hirdetések.

Levelőzés.

„BOJD OG PERCEK” jelígeré levél van a kiadóban. 1318

BOLDOG pecsek jelígeré levél van a kiadóban. 1318

SAJÁT lakással bíró urinőnek diszkrét barátja lennék. Leveléket „Anyagiak kizárva” jelígeré a kiadóba kérek. 1273

URIEMBER tartós barátságát keresd fiatal hölgy, ki őt szerényen támogatná. Kalandorok kíméljenek. Levelét „Szerény” jelígeré a kiadóba kérek. 1282

Alkalmazás.

JÓLFOZÓ szakácsnő jó bizonyítvánnyal felvétetik. Cim a kiadóban. 4000

ELSŐRENŐ négyvarrónó ajánkozik házhoz. Címeket kér a kiadóhivatalba le: dnl. 5000

NOI SZABÓBAGHOZ ügyes francia munkások és egy fú tanuló felvétetik. Noszkay Károly Bulev. Regina Maria 17. 18206

MINDENES, esetleg bejárónő nagyobb családnak, jó fizetéssel felvétetik. Stauber, Strada Pescarului (Thököly Imre-utca) 45. 1209

UTAZÓ bevezetett Erdély és Bánát területén, italszakmában állást óhajt cserélni. Mielőbbi szives megkeresést a kiadó továbbítja „Utazó” jelige alatt. 1212

HUSZONÓT ÉVES kereskedőségű, aki a fűszer, csemege és rövidáru szakmában teljes jártassággal bír, ugy detailban, mint angrobán, állást keres azonnali belépésre. Megkereséseket levélleg „Szorgalom” jelígeré a kiadóba. 1211

KERESÜNK azonnali belépésre irodai gyakorlatiakkal rendelkező jóírású fiatalembert, ki a román nyelvet szövegben és írásban is bírja. Írásbeli ajánlatok beadandók: Seldner Bernát és Fia írtalmelő céghez Arad, Strada Bucur (Eöt-vös-utca) 13. 1256

PERFEKT német és magyar gépiró levelező felvétetik jó fizetéssel Funkelstein József cégnél, Strada Moise Nicoara 1. 13073

HÁZVEZETŐNŐ, vagy hasonló állást keres 40 éves asszony. Cim Nagel Péternél, Buzlász-fürdő. 1280

KERESÜNK 18 éves leányomnak jobb házában állást teljes ellátással, Cim Nagel Péternél, Buzlász-fürdő. 1281

BOR és pálinka kezelésben jártas pincemester felvétetik. Goldschmidt Sándor banküzlet, Minorita-palota. 1283

KEMÉNYFA TISZTVISELŐNŐ több évi gyakorlati állást változtatná. Ajánlatokat „Keményfa” jelígeré a kiadóba kér. 1269

VARRÓNÓ házhoz ajánkozik. Cim a kiadóban. 1274

ÜGYES főhármernő varróleányt keresek. Cim: Wallinger hirdetőjében. 18209

TISZTVISELŐ, gyermektelen házaspár szobáinak, szakácsnő felvétetik. Cim Wallinger hirdetőjében. 18210

TANULÓLEÁNYOK fizetéssel felvétetik Hajdu József angol-francia női divattantermébe Bulev. Regina Maria (Andrássy-tér) 8. II. 13210

SEGED a rőtös és fonál áru szakmából, román nyelvben jártas legyen, felvétetik. Cim a kiadónvatalban. 1308

KEZIMUNKÁT, egyszerűbb ruhát varrni, javítani házhoz megyek. Cim a kiadóban. 1301

MUNKÁSLÁNYOK FELVÉTELNEK KEPEGYÁR. STRADA MURESANU (NÁDOR-UTCA) 5. 13356

MINDENES főzőnőt keresek Str. Crisan (Karolina-utca) 5. aító 7. 1285

FŐZNI tudó mindenés március tizenötöd felvétetik. Löwinger, Ortutay-palota, III. emelet, 17. 13209

RÖVIDÁRU angrobán jártas fiatal segéd azonnal felvétetik. Cim a kiadóhivatalban. 13076

FŐZŐNŐNEK ajánkosom 10 éves leánygyermekemmel. Cim a kiadóban. 1319

MEGBIZHATÓ komoly nő gyermek mellé felvétetik. Weisz Dávid nagykereskedése, Str. Marasesti (Kossuth-u.). 1820

JÓLFOZÓ, megbizható mindenés kétféle családhoz keresetlik. Vajna, Ioan Kálvin János-utca 13-17. 1817

CSELEDNÉK ajánkozik jobb leány csak vidékre (pusztára). Megkeresések „Dolgos” jelígeré kiadóba. 1814

Vétel és eladás.

TAVASZI női és férfi kelmék nagy választékban legolcsóbban Strasser dívatáruházában szerezhetők be. 1129

FÉRFI RUHÁK, ezüst kanalak, vitrinbe, ezüst alá arany és cérna kötött terítők, antik pohár, cizelált poharak, kép, dísz tárgyak, kézmunkák stb. eladó. Strada Consistorului (Batthyány-utca) 23. sz. I. em. jobb. 1000

ELŐRAJZOLASHOZ új minták érkeztek Erneszt kézmunka-üzletébe, a színház mögött. Fügönyök, ágycerítők szolid árakban. 1113

SZAZ HEKTO finom ó bort vennék, csak termelőtől. Malligánd fok és ár közlendő. Cim a kiadóban. 1247

PEDÁLOS cimbalom eladó. Cim a kiadóban. 1250

EGY TELJES MÁTT HÁLÓSZOBA berendezés ágymelével együtt eladó. Értekezni Strada Teodoroi (Helm Domokos-utca) 2. háztulajdonossal. 1249

TÖLGSZÓLÓKARÓT 7” hosszban, vilamosvasuton bérmentve bárnová szállít „Fatermelő” Radna 9. 1255

KÉT fehér ruha szekrény, toilet, írőasztal, olcsón eladó. Cim a kiadóhivatalban. 1261

JÓKARBAN levő kádárszerszám eladó. Cim Wallinger hirdetőjében. 13207

EGY szép ebédli két nagy fotelal, egy kerti garnitúra eladó. Aradul-Nou (Uj-Arad) Templom-utca első emeletes ház, jobbra. 1241

ELADÓ Ruszton-gyártmányú cséplőgarnitúra teljes felszereléssel, új sziljazzattal jó állapotban. Török Márton, Tornea (Tornya.) 1242

MEQVÉTELRE KERESÜNK kisebb, vagy nagyobb, teljesen jókARBAN levő vendéglő berendezést. Ajánlatokat leltár és ár megjelöléssel a kiadóhivatal továbbít. 1246

JÓKARBAN levő 6-os és 7-es Sack-eke eladó. Bővebbet a kiadóban. 1278

VESZÉK könyvtárat, hangjegyeket, bélyeggyűjteményeket, festményeket és hegedűket a legmagasabb áron. Kerpel Izsó könyvkereskedése. 13629

BUTOR, tulhalmozott raktár miatt, ebédli és hálósobák olcsó áron kaphatók Wiegendorf. Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) 40a) 12071

NYERSBORKÖVET veszék minden mennyiségben Irom Arnold Arad Str Grigorie Alexandrescu (Bercsényi-utca) 99 sz. 10655

ELADÓ szódavizgyárberendezés, teljes felszereléssel, modern malomberendezés 8 darab hengerezékkel, cséplőgarnitúrák jutányos áron. Savoy-cég fűkereskedelmi iskola mellett. 18785

URISZOBABA való elegáns bőrgarnitúra 14 ezer leier eladó. Bővebbet Uranus-irodában főpostával szemben. 18009

SZATÓCSÜZLET berendezés olcsón eladó. Vennék egy jókARBAN levő sörparátust. Seiler, Str. Muresului 1. 18461

HINTÓ és egy batár eladó. Comissio, Bul. Reg. Ferdinand (Andrássy-tér) 20., az udvarban balra. 1315

KEMÉNYFA hálószoza butor eladó. Str. Cornel Popescu 11. (Edelspacher). 1328

AMERIKAI rollós írőasztal eladó. Cim a kiadóhivatalban. 1823

ROZSABURGONYA jutányosan kapható Piata Avram Iancu (Szabadság-tér) 9., pinocben, Grosz Jenőnél. 1312

MŰTÁRGYAKAT, porcellánokat, japán és kínai dolgokat, antik butorokat, ezüst tárgyakat, perzsa és szmirnászönyveket, egész gyűjteményeket a legmagasabb áron vásárol a Salon Artistique Bulev. Regina Maria 20. (Fischer Elz-palota.) 11895

URISZOBA vadonatul, elegáns, angol klub bőrgarnitúrával eladó. „Salon Artistique” (Fischer Elz-palota.) 13576

KITŰNŐ ÜZLETI KÖNYVEK, IRODAI CIKKÉK és olcsó hangjegyek Kerpelnél. 13625

A NAQY KERESLETRE VALÓ TEKINTETTEL sürgösen keresünk antik butorokat, perzsa szőnyveket, festményeket, műtárgyakat, régi üveg és porcelán tárgyakat, japán vázákat és ezüst ötvös munkákat. Vidéki meghívásra kiutazunk. Szépművészeti Szalon, Ortutay-palota. 13573

COPYINGOFFICE leíró, sokszorosító iroda. Kőrlevelek speciális gépeken készülnek. Szegetti írógépállalata Strada Luther 1. Telefon III. 13781

EREDETI FRANCOA ECLAIR VERMOREL vermetezők osakia Frajji Burza cégnél Arad kaphatók. 842

ADOK ÉS VESZÉK antik butorokat, modern ebédli, háló, uriszoba, irodai berendezést, írő- és varrógépet, pénzszekrényt, szőnyeget, festményeket, tükröket, zongorát. Gara butorüzlet, Calea Banatului (Asztalos Sándor-utca) 5. 747

CSEPLŐ és mindennemű gazdasági gépeket elad. Vállal keskenyvágnány vasúti kocsi és mozdonyok készítését és szakszerű javítását. Jordán Antal és Társai gépipari vállalat Lipova. 1110

HÁLÓSZOBA és futószőnyeg olcsón eladó. Mindennemű szőnyeg és fehérneműt vesz és elad Comissio Bulev. Regina Maria (Andrássy-tér) 20. az udvarban balra. 1296

EGY palisander ebédli eladó. Strada Virginia Hutoran (Erzsébet-utca) 9c) 1272

KÉT 5 hetes nagyfajta házörző kutya eladó. Cim a kiadóban. 1271

ELADÓ szmokinz kabát mellényvel, békeidőbeli anyagból, csalmem új állapotban. Megtekinthető Aradon, szerb bérpalotában, első emelet, 11. számú aító. 1270

MICHELIN autogumli, Stock minden mértben gyári áron Kovács Soma Társánál Arad. 1304

HAJAT vesz, megfakult hajmunkák festését vállalja Fischer modern hajmunkavállalata Strada Mărășeș (Kossuth-utca) 58. 1107

BORSZIVATTYU, gummitömlők, fecskendők, kutak, szerszámok, Kovács Soma és Társánál, Arad. 1305

HUSZ HP. Compound félstabil Máv. gyártmányú gőzgép sürgösen eladó. Simándi-gőzmalom. 1299

VERMOREL-permetező, kénporozó eredeti, valamint System Vermorel, készleten előnyösen Kovács Soma Társánál, Aradon. 1305

MALOMKÖVEK, eredeti francia és hazai, szitaselyem, répolaj, sziljak, malomszerek Kovács Soma és Társánál Aradon. 1307

ALLO tükrök és antik falitükrök eladó. Strada Cotului (Könyök-utca) 5. I. em. 13210

ÍRÓGÉPEK, Uránia, Torpedó, Commercial, Meteor készleten Kovács Soma Társánál Arad. 1308

NYOLCAS Máv. magánjáró cséplőgarnitúra, 30 HP. gőzgép, 18”-as Gatter eladók Mucsnál, Ghiorocson. 13210

BENZIN-MOTOROK, motorfűrészek, készleten Kovács Soma Társánál Aradon. 1309

ZONGORÁK, perzsa szőnyegek (régie és új), festmények, ebédli szőnyeg, kézmunkák, tükrök eladók. Savoy-cég fűkereskedelmi iskola mellett. 18785

ELADÓ egy erős stráfkocsi és 2 lóra való szerszám. Str. Episcopul Cioregaru (Vécsey-utca) 9. 1303

Uzletek.

NAGYKÖZSÉGBEN egyedül álló sültőde betegség miatt sürgösen eladó. Cim Wallinger hirdetőjében. 13209

FÜSZERÜZLET italméréssel, elfoglalható lakással eladó. Bővebbet Str. Russu Sirlanu (Aulich-utca) 18. 13210

EGY jóforgalmu nyári vendéglő bérbeadó. Cim Mészáros virágüzlet. 1311

FÜSZERKERESKEDÉS kitűnő forgalmu három utcára nyíló kirakatokkal, italméréssel. áruval, kivándorlás miatt sürgösen eladó. Cim a kiadóban. 1263

ELADÓ üzletek, vendéglők, magánházak, bérházak, Lukácsnál, Str. Popescu (Edelspacher-utca) 20. 1284

FÜSZERÜZLET korcsnával, sarok házában, 25 éve egy kézben, eladó, Cim a kiadóban. 1298

Apróhirdetéseket lásd a 11-ik oldalon

Utazik Ön külföldre? Akkor utlevélre a szükséges fényképet a leggyorsabban a Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) 7. szám alatti villanyfényképezetben készítik. 1821

Utleveleket 55 leieré láttaozunk. Gyűjtőhelyek: Fűst Jenő párváltóüzlet, Bulv. Reg. Maria (Andrássy-tér) 20. és Weiss Dávid nagykereskedése Str. Mărășesti (Kossuth-utca.)

Megszállt az Aradi Nyomda Vállalat rotációs gépe, Kiadótulajdonos Aradi Nyomda Vállalat.